

октобар-децембар 2009

ОТЕТА ИСТИНА

ЛИСТ УДРУЖЕЊА ПОРОДИЦА КИДНАПОВАНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ ГОДИНА VI BROJ

20

ОТЕТА ИСТИНА

Када је донета одлука да Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији покрене свој часопис коме је дат наслов “Отета истина”, ни највећи пессимисти нису могли да предпоставе да ће он доживети свој 20. број. Сви су мислили да ће кроз презентирање чињеница наше власти, али и сви они који на било који начин учествују у раду на проналажењу и идентификацији отетих учинити све да се што пре овај проблем реши и сазна истина о свему што се дешавало, и да више неће бити потребе да он излази.

На жалост од почетка па до данас мало се шта променило. Удружење породица киднапованих и несталих лица на Космету је за ових пет година свима доставило на хиљаде доказа, списка, изјава сведока, апела за помоћ а резултата није било. Осим обећања и сандука (с времена на време) друго ништа добили нису. Да им се бар каже за толико и толико времена, не очекујте ништа, лакше би им било. Многе породице знају за локације где би могли бити покопани њихови нестали чланови, али се одлаже истрага из њима непознатих разлога. Не могу да прихвате објашњење да нема паре, јер сматрају да то није прави разлог.

На многа су врата они закуцали. Негде били уљудно примљени, негде годинама игнорисани. Има људи који су на њиховој трагедији стварали каријере, а после их из својих канцеларија избацивали.

Не љутимо се на њих, они су такви какви су, али се питамо јесу ли свесни колику су штету нанели породицама замајавајући их не чинећи ништа а време, тај непријатељ истраге, неумитно тече.

- Ми више не знамо где да идемо и кога да молимо да помогне да престане ова агонија у којој живимо - речи су сваког члана овог Удружења. И овим путем моле наше власти, па и министра који их упорно избегава да бар покуша да употреби свој ауторитет у Влади Србије и да овај не само њихов, већ национални проблем почне да се решава на највишем нивоу Републике, а остали ће вероватно након тога учинити бар неки мали корак да се дође до истине.

М.М.К.

**ОТЈЕТА
ИСТИНА**

**Удружење породица
киднапованих и несталих
лица на Косову и Метохији**

Главни и одговорни уредник
Милијана М. Комаревић

Редактор и лектор
Јелица М. Бабић

Компјутерска обрада
и
Штампа
“ИН” Земун

Тираж 1200 ком

Председник Удружења
Верица Томановић

Секретар Удружења
Олгица Божанић

Уређивачки одбор
Миланка Петровић
Павле Костић
Драгана Мајсторовић
Радмила Спасић
Слободанка Цветковић
Бранкица Антић
Милорад Трифуновић
Негован Маврић
Велибор Ађанчић

Први број часописа изашао је 31.
августа 2004. године,
излази тромесечно.

Часопис је објављен уз свесрдну
помоћ МКЦК и
ТЕЛЕКОМА СРБИЈЕ
Часопис је бесплатан
текући рачун:
205-22276-93

Комерцијална банка А.Д. Београд

e-mail:udruzenjekidnest@yahoo.com
www.udruzenjeporodica.org.rs

САДРЖАЈ

Умро је човек родио се светац

4

Припреме за XII Регионалну конференцију несталих

6

Укључују се и земље Европе

11

Поново о случају “Жута кућа”

12

14

Понавља се суђење Харадинају ?

Изложба у Музеја жртава геноцида

16

На суду врана

18

Заједнички до истине

22

У Београду 19. новембра сахрањен патријарх српски господин Павле

УМРО ЈЕ ЧОВЕК, РОДИО СЕ СВЕТАЦ

После дуже болести у 95. години живота умро је српски патријарх, господин Павле

600 хиљада људи окупило се у четвртак 19. новембра у Београду да испрати до последњег почивалишта у порти манастира Раковица српског патријарха Павла који се упокојио у понедељак 16. новембра.

Заупокојена литургија у Саборној цркви почела је у 7.30, а потом је погребна поворка кренула у правцу Храма Светог Саве, где је у 11 сати почело опело, којем су између осталих присуствовали највиши државни званичници Србије, а сахрани у манастиру Раковица присуствовали председник Борис Тадић и премијер Мирко Цветковић као и председница Скупштине Славица Ђукић - Дејановић. Председник владе и министри су се окупили у Влади Србије, одакле су се пешке упутили ка Светосавском платоу на Врачару, где је говор у славу покојног патријарха Павла одржао васељенски патријарх Вартоломеј и чувар трона СПЦ до избора новог патријарха митрополит Амфилохије.

МОЛИТВА ЗА СВЕ

Док је као владика боравио на Косову, деси му се да га заустави наоружана албанска банда и затражи да клекне и помоли се за пострадале Албанце. Смилено и трезвено, Павле им је тада одговорио да се он клечећи моли у цркви за све пострадале и невине жртве, па је неповређен успео да настави пут.

М.М.К.

Поворка са посмртним остацима патријарха Павла је у 9.30 кренула из Саборне цркве до Зеленог Венца. Прво молитвено заустављање било је на Теразијама. Од Храма светог Саве, где је одржано једноипочасовно опело, ковчег са патријарховим посмртним остацима у пратњи црквених великодостојника понет је ка манастиру Раковица.

Последњи пролазак патријарха Павла кроз Београд био је завршен уласком у порту манастира Светих архангела у Раковици, где је сахрањен поред првог патријарха обновљене патријаршије СПЦ Димитрија.

Остаће упамћен по својим мудрим проповедима и саветима, а на челу Српске православне цркве налазио се за време највећих државних и друштвених искушења и подела. Умео је да се вози тролејбусом, сам је себи крпио мантију и поправљао ципеле...Због његовог кротког и богоугодног живота, православни верници широм света сматрали су га живим свецем. Остаће упамћене његове речи: "Кад се човек роди, цео свет се радује, а само он плаче. Али, треба да живи тако да, кад умре, цео свет плаче, а само он се радује".

Патријарх српски Павле рођен је 11. септембра 1914. године у земљорадничкој породици Стојчевић у Кућанцима, селу у Славонији, и на крштењу добио име Гојко. Отац му је радио у Америци, али се после болести вратио на своје огњиште да поред жене и деце умре. Мајка му се касније преудала, али је и она брзо преминула, па је мали Гојко са братом веома рано остао сироче кога су одгајале бака и тетка, а потом и стриц.

После основне школе гимназију је учио у Тузли, а богословију у Сарајеву, док је Теолошки факултет завршио у Београду.

Обраћање чланова Удружења породица киднапованих и несталих лица на Космету председници Скупштине Републике Србије Славици Ђукић - Дејановић

НЕДОПУСТИВА НЕБРИГА О ПОРОДИЦАМА

Више од десет година траје борба породица киднапованих и несталих да им се законски одреди статус. Обраћање председници Скупштине даје наду да ће се многоа штавања покренути са мртве стачке

Поштovana председнице,

Обраћамо Вам се с молбом да нам помогнете око реализације систематско-законског уређења проблематике несталих и страдалих лица на Косову и Метохији и права њихових породица.

Од фебруара месеца 2002. године покушавали смо да преко свих релевантних институција остваримо изједначавање права цивилних жртава са правима палих бораца.

Наши страдалници су били жртве насиљног одвођења,

намерног убиства, тортуре и нехуманог поступања, вађења органа и намерног наношења патњи и озбиљних повреда телесном интегритету и здрављу.

Породице несталих и убијених војника и полицијаца имају право на породичне инвалидске пензије према постојећем Закону, али породице киднапованих и несталих цивила до данас нису оствариле никакво право (на пр. тројчана породица војних жртава је 2007. године добила инвалидску пензију у износу од 92.500, 00 динара или око 1.170 евра на месечном нивоу).

Породице цивилних жртава су ускраћене за било какву надокнаду осим када покрену грађански поступак и несталу особу прогласе мртвом па поједини стекну право на минималну породичну пензију или инвалидинину.

Обраћамо се вама да покренете поступак којим би се донела нека уредба или закон о несталима.

Албанске породице на Косову и Метохији су оствариле право на помоћ за све нестале без про-глашења мртвим а новембра 2009. године ступа на снагу Закон који омогућава право на компензацију.

Потпуна је дискриминација српских цивилних жртава и стиче се утисак да не постоји политичка воља за његово решавање за страдања у периоду од 1998. године до краја 2000. године.

Сматрамо да је држава Србија у обавези да заштити своје грађане чак и за период поле 10. јуна и потписане Резолуције 1244 СБ УН, која није ништа урадила на заштити грађана Косова и Метохије. Напомињемо да је у том периоду страдало око 90% лица са нашег списка.

Очекујемо од Вас пуну подршку у доношењу права и заштити породица цивилних жртава.

Председник Удружења,
Верица Томановић

Пријем код председнице Скупштине Србије

УБРЗАЊЕ СЕ РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА

Делегација Удружења породица киднапованих и несталих лица на просторима Косова и Метохије имала је пријем код председнице Скупштине Србије Славици Ђукић - Дејановић и том приликом поновила захтеве за бржим решавањем многих питања која су од великог значаја за породице киднапованих и несталих. Изнети су многи проблеми око нерешавања статусних питања што је главна препрека у остваривању права на решавање питања пензија, располагање непокретностима и осталих питања везаних за егзитенцију породица киднапованих и несталих лица.. Председница Скупштине Србије Славица Ђукић - Дејановић је обећала да ће учинити све што је у њеној моћи, да се сва та питања законом регулишу и да ће се пред посланицима ти документи наћи у најкраћем могућем року.

Консултације представника српских и албанских удружења породица киднапованих и несталих

ПРИПРЕМЕ ЗА РЕГИОНАЛНУ КОНФЕРЕНЦИЈУ

Треба

Након десет година од окончања ратних сукоба на Косову и Метохији, први пут породице киднапованих и несталих са ових простора, Срби и Албанци одлучиле су да заједно дигну глас против недопустиво спорог процеса проналажења тих људи.

Тако су се након неколико сусрета 12. октобра ове године у При-

Детаљ са састанка

шини сусрели представници два удружења и договорили начин даљег заједничког рада.

Како примарни циљ, председница Удружења породица киднапованих и несталих лица Верица Томановић навела је хитно проналажење преживелих, наглашавајући да је рад на њиховом тражењу (а верује се да још има живих) стопиран, а да нико није обавестио породице

зашто је то учињено.

убрзати ексхумације, на пример локацију на Белаћевцу. Не-допустиво је одлагање с образложењем да ЕУЛЕКС нема паре, јер се зна да је Влада Србије спремна да тај посао финансијски и технички помогне.

Веома битно питање је решавање статуса породица. Законским путем дефинисати појам несталог лица и начин на који ће породице располагати имовином.

Бајрам Ђеркинај је поставио питање ко може породицама да каже истину, јер су власти глуве за њихове захтеве већ читаву деценију. ЕУЛЕКС је надлежан и он је главни за решавање многих питања. Такође и од Владе Србије треба тражити да отвори своја досијеа.

Он је рекао да је на Косову Закон о несталима радила америчка амбасада и да је он предат Парламенту, а на међународној заједници, Америци и Русији је да позову власти у Приштини и Београду да реше случајеве несталих.

Абдулах Феризи је упитао колика је могућност да се актуелизује извештај са састанка у

Норвешкој, што је Милорад Трифуновић подржао као добар почетак за предстојећу XII Регионалну конференцију у организацији ИЦМП.

Хаки Касуми је као веома битно питање које тражи хитан одговор навео решавање, идентификације преко 400 тела, која се налазе у мртвачници у Приштини. У даљем разговору Милорад Трифуновић је истакао да има много сахрањених без ДНК анализе, па би требало поднети захтев за реексхумацију, уз информисање преко медија. Мишљења је да тим ексхумацијама треба да присуствују чланови ИЦМП-а.

Верица Томановић је поздравила заједнички наступ на XII Регионалној конференцији и изразила задовољство што се дошло до истих ставова у многим питањима и настојање оба удружења да се ова деценијска агонија коначно реши.

Бајрам Ђеркини је на крају овог састанка обавестио учеснике да ће се следећи сусрети представника ових удружења породица киднапованих и несталих одржати у Кишници а потом и у Грачаници.

М.М.К.

ЧЕКАЈУ СВОЈЕ СИНОВЕ

Слободанка Крстић и Марко Марковић, чланови Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији још увек чекају истину. Чекају да сазнају шта је са њиховим синовима Милованом и Миодрагом Крстићем и Бранком Марковићем. Долазе у Удружење и заједно са осталим члановима те тужне скупине деле тугу и теше једни друге да ће ипак бити добро, да ће их Бог погледати и вратити њихове чланове породица.

М.М.К

Шеф МКЦК Пол Хенри Анри примио делегацију Удружења породица киднапованих и несталих лица на Ким

ТРАЖЕ СЕ ОДГОВОРИ НА МНОГА ПИТАЊА

Шеф делегације Међународног комитета Црвеног крста Пол Хенри Анри примио је делегацију Удружења породица киднапо-

ваних и несталих лица на Косову и Метохији која му је указала на бројне проблеме са којима се суочавају протеклих десет година. Читаву деценију чланови породица киднапованих и несталих траже одговор на питања шта је са њиховим отетим члановима породица, али им до сада нико није указао на могућност брзог решавања тог питања и када ће њиховој патњи доћи крај.

Шеф МКЦК-а је обећао да ће учинити све што је у оквиру надлежности те организације да нестану препреке које онемогућавају чланове породица да дођу до истине.

Договорено је да се састанак следеће Радне групе за нестале лица одржи у Београду током јануара следеће године.

М.М.К.

Детаљ са састанка

Умрла Лазарка Костић

ОТИШЛА ДЕЦИ

Склопила је очи још једна мајка чији су синови зверски убијени након киднаповања. Придружила се својој деци Миодрагу и Светиславу, мајка Лазарка Костић која је водила једанаестогодишњу битку за истину о својој отетој деци. Сазнање да су све време почивали у масовној гробници Волујак код Клине додатно је нарушило њено здравље. Има ли шта теже од тога но да мајка сахрани своје дете? Она је сахранила двојицу. Сахранила је Миодрага и Светислава али и осталих 11 рођака Костића који су киднаповани 1998. године. Отета је тада и она, али је на интервенцију представника Међународног комитета Црвеног крста из Приштине ослобођена 22. јула 1998. године. Мајци, жени логорашици београдско гробље

Орловача је постало место сусрета са синовима. Жеља јој је била да када дође самртни час буде покопана поред својих синова. То се није остварило јер они почивају на Орловачи као страдалници али и правила гробља то нису дозвољавала те је свој мир нашла на месном гробљу у Великој Хочи, уз гроб девера Станоја Костића који није дочекао да сазна истину о отетом сину Срећку. Након откривања масовне гробнице у Волујку где је Срећко нађен, умрла му је мајка Косара.

Лазарка, као логорашица, била је сведок многих недела које је тада починила ОВК, страдалницима великохочанских села Ретимља и Оптеруше. Неколико жена логорашица је умрло након сазнања шта се десило њиховим синовима и супружима.

Убила их је истина, али и небрига друштва о њима, беда и сељакање из подстанирских станови, али пре свега превелика туга.

На Мердару 12. децембра

ПРЕДАТА ТЕЛА ШЕСТОРО СРБА

На административном прелазу Мердаре, 12. децембра је извршена примопредаја посмртних остатака четворице Срба који су киднаповани и убијени 1999. године на Косову и Метохији.

Представници форензичког тима ЕУЛЕКС-а предали су породицама посмртне остатке три војника из Србије: Смиљка Миловановића (32) из Блаца, Драгана Вучетића (32) из Љубовије и Бојана Цветковића (27) из Ниша, као и цивила Радосава Дашића (50) из села Рудице код Клине.

Убијени војници пронађени су на локалитету Плећка, а посмртни остаци Дашића пронађени су ове године, у плитком гробу, у дворишту породичне куће.

Патолози ЕУЛЕКС-а су истог дана породицама предали и посмртне остатке Радомира Миловановића (80) из села Опрашке, општина Исток, где је и сахрањен, и Магдалене Лазаревић (61), сахрањене у Пећи на градском гробљу. Они су такође убијени 1999. године.

Након десет година потраге сахрањен киднаповани резервиста Бојан Цветковић

ДА ЖИВОТ ЗА СЛОБОДУ

Када је требало ићи на Косово и Метохију, да се брани земља од екстремиста који су харали овим просторима, за Бојана Цветковића из Ниша није било двојбе. Као резервиста без размишљања отишао је на Космет и стао у прве борбене редове.

Напад припадника ОВК на колону био је кобан за Бојана и остale припаднике војске. Нестали су нетрагом и од тада почиње беспоштедна потрага његове породице за њим. Мајка Слободанка, била је једна од најактивнијих чланица Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији па је зато изабрана да буде на челу нишке Канцеларије овог удружења.

Субота 12. децембар за породицу Цветковић и мајку Слободанку био је натежи дан у животу. Опраштали су се од Бојана који је након десет година пронађен на нишком гробљу уз присуство великог броја грађана.

У име Удружења породица киднапованих и несталих лица на Космету од Бојана Цветковића, опростила се Верица Томановић која је рекла да Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији цењеној породици Цветковић изражава искрено и дубоко саучешће поводом губитка сина Бојана, узорног супруга и оца.

У ове суморне, тешке, бремените децембарске дане опраштамо се од Бојана који је на зов отаџбине брањио родну груду, постојбину свих нас, са многим родољубима газио и брањио

косовску земљу црницу, горду Грачаницу и увишене Дечане.

Знамо да је породици најтеже. Мајци која је неуморно трагала за сином десет година: на улици са транспарентима у рукама, присуствовала бројним састанцима, сусретала многе државнике...и све то до пре неколико дана када је стигла страшна вест о извесној судбини њеног вољеног Бојана. Занемела је од туге и бола...

Тешко је и претешко деци која су са стрепњом очекивала дан када ће се вољени тата вратити, супрузи која је веровала у његов повратак.

Драги Бојане у име оних који своју бол и свој крст носе деценију и више у име унесрећених породица морам рећи да се не миримо са чињеницом да наших вољених више нема. А ти ћеш Бојане бити уписан у списак бесмртних, у списак оних који су дали свој живот за слободу часну.

У име свих нас нека ти је вечна слава и хвала!

Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији

Од владике Артемија затражен благослов

СПОМЕНИК КОД МАНАСТИРА ГРАЧАНИЦА

Ако би се дозволило да у дворишту манастира Грачаница буде подигнут споменик жртвама киднаповања и страдања, био би то светионик мира.

Чланови Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији затражили су благослов од владике Артемија да се у дворишту манастира Грачаница подигне споменик страдалницима на Космету који су киднаповани и нестали за време бомбардовања пре и након доласка мировне мисије у јужну српску покрајину.

У допису који је упућен владици рашко-призренском Артемију каже се следеће:

Поштовани господине,

Очајни због неизвесности о судбини наших најмилијих за којима трагамо већ 10 и 11 година са огромном патњом и болом обраћамо Вам се да нам дате благослов за изградњу споменика са уклесаним именима свих киднапованих и несталих Срба који су живели и отети на простору Косова и Метохије а који би био сахрањен на адекватном месту у дворишту манастира Грачанице. На овај начин бисмо овековечили наше страдале мученике који су нажалост доживели тортуру насиљног отимања и у највећем броју највероватније окончали свој живот само зато што су Срби. А веровали су својим комшијама, колегама дојучерашњим сарадницима, а понајвише потписаној Резолуцији 1244 СБ УН која је гарантовала безбедност свим грађанима на простору Косова и Метохије. Убеђени смо да ћете нам помоћи око реализације овог нашег дуга према најмилијима. То је најмање што можемо урадити да би били бесмртни. Манастир Грачаница је био и остао место нашег Видовданског окупљања, нашег ходочашћа.

Желимо да овај споменик жртвама буде светионик мира - за успостављање и нормализацију односа на Косову и Метохији.

Сваки долазак у Грачаницу би био наше поново рађање, доказ да постојимо. Жртве не смеју никада заборавити.

С великим поштовањем,
чланови Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији,
Председник Удружења Верица Томановић.

Одговор Удружењу породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији

Поштовани,

Примили смо Ваш допис путем електронске поште од 20. октобра 2009. године, у којем предлажете да се у порти манастира Грачаница изгради споменик на којем би се уклесала имена свих киднапованих и несталих Срба, који су живели и отети на простору Косова и Метохије.

Подржавамо Вашу идеју и овим актом предлажемо локацију Газиместан (место где се сваке године о Видовдану служи параклис за све пострадале који животе своје положише за веру и отаџство од Косовског боја до наших дана), а пројекат споменика српским новомученицима израдити уз договор и одобрење Републичког Завода за заштиту споменика културе из Београда.

С благословом Божјим,

Епископ рашко-призренски и косовско-метохијски
Артемије

Након овог писма Удружење се обратило Републичком заводу за заштиту споменика који подржава наш предлог и спреман је да нам помогне у реализацији овог пројекта архитектонским решењем које би се лоцирало у урбаном делу Грачанице. Још увек није потврђена одлука институција у вези могуће локације.

Емисија “Да, Можда не” 10. октобра се бавила несталима

ВРАТИТИ ДОКУ-МЕНТАЦИЈУ

На констатацију да се још увек праве спискови киднапованих и несталих, и питање колико још времена треба да прође (а прошло је 11 година од првих отмица) одговарали су Вељко Одаловић који се налази на челу Комисије Владе Србије за нестале лица, некадашњи председник Координационог центра за Косово и Метохију Небојша Човић и извршна директорка Фонда за хуманитарно право Наташа Кандић.

У емисији ауторке Оливере Ковачевић учествовали су и чланови два удружења породица киднапованих и несталих и породица киднапованих и убијених лица на Косову и Метохији.

- Постоји консолидована листа која је усаглашена са породицама радне групе током 2006. године. То је заједничка листа, наша, албанска и Међународног комитета Црвеног крста где се налазило 3300 имена, а сада 1884 лица, Срба, Албанца и других неалбанаца за којима се још увек трага. Потрагом за 535 Срба и неалбанаца се бавимо непрекидно и нема никакве разлике наших спискова и ових које сада прави Фонд за хуманитарно право - рекао је Вељко Одаловић, на шта је Наташа Кандић дала појашњење, да то нису нови спискови већ само конкретизовање чињеница о несталим и убијеним лицима.

Велики део времена протекао је у разјашњавању проблема око добијања података, јер је Космет под протекторатом и наша држава није имала ингеренције за било какав рад на терену у време када се највећи број злочина догодио. Истакнуто је да су подаци добијани из хашког трибунала, а они су код идентификација излгледали овако: од 1831 идентификације 1830 били су Албанци, и једна Српкиња. Зашто се то тако селективно радило, није званично дато никакво објашњење.

Небојша Човић је кашњење у формирању базе података објаснио да се много случајева заснивало на “рекла казала”, да је међународно заједници одговарало да се овај проблем замагљује и да се истина презен-

тира селективно.

Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији је што се тиче података одрадило велики посао, али да је остављено да се само бори за истину у простору у коме је могло лако да се политички манипулише и да се чак од тога прави бизнис (наплаћивање информација о несталом лицу).

Човић је нагласио да су српске власти знале за око 100 локација где су били логори, али да су међународне снаге остале глуве на ту чињеницу. Чак је и Карла дел Понте о томе проговорила тек када је отишla са дужности главне хашке тужитељке.

Највећи део истине однела је прва мисија КФОР-а и мисија која је у то време била сведок највећег броја киднаповања. УНМИК није имао документацију о увиђајима који су обављани а ту је и наша полиција пала на испиту јер су многа документа остављена.

На опаску да су Срби остављени на милост и немилост екстремистима и да КФОР најчешће није реаговао Наташа Кандић је рекла да они нису били упознати са ситуацијом на Космету и да нису разликовали Србе и Албанце, већ су ту дошли да штите косметско становништво. Ранко Ђиновић је Кандићку подсетио да је КФОР најзбиљнија војна мисија која се дуго припремала за долазак на Косово. Испада да су се они понашали као јунаци цртанних филмова, да су дошли у Приштину, а да нису знали где су.

Истина је да су одлично знали све па и где живе Срби, а где Албанци.

Верица Томановић је испред Удружења породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији подсетила присутне да се највећи број киднаповања десио након доласка међународне мисије на Космет, а да су се прва киднаповања десила још 1998. године у Белаћевцу, Оптеруши и Ретимљу.

Од 16. јуна 1999. године па надаље десило се највише киднаповања. У том периоду и након позива генерала КФОР-а Мајкла Цексона Србима у Косову Пољу да се не селе и да ће бити заштићени, настављају се још већим интензитетом ибиства, отмице и пљачке. То је период када су се на очиглед међународне мисије кршила сва међународна хуманитарна права, резолуцијекоја су донета управо да

заштите права људи.

Милорад Трифуновић је нагласио да су представници сваке зоне, а било их је пет са својим подређеним имали 47 адреса на које је однета документација са Косова. Сваки контингент је носио документацију са доказним материјалом са собом.

На чињеницу да се киднапери никада нису нашли под истагом указала је Олгица Божанић, чија је мајка била затворена у логору и којој су киднапована и убијена два брата. Овај предмет отмице сељана Оптеруше и Ретимља вођен је као приоритетан. Саслушано је 364 сведока преживелих логораши који су испричали шта су све видели. Сем новинара који су киднаповани и ослобођени, тадашњи логораши су депортовани у други логор.

Ранко Ђиновић је, надовезујући се на ову тврђу рекао да је надлежним предао списак од 200 киднапера али на то нико није реаговао.

О проблему пребацивања тела са Косова и компликованој администрацији говорила је Надица Ојданић која је много времена потрошила у жељи да пренесе посмртне остатке свога киднапованог оца. Уз добру вољу једног припадника међународне мисије пребачен је заједно са девет тела војника под изговором да је војни саветник.

Говорено је о још проблема са којима се суочавају породице о неприменим административним препракама и апеловано је да држава поведе више рачуна о породицама несталих, да их се не стиди већ им помогне и прекине њихову агонију.

М.М.К.

Помак у истрази о трговини органима

УКЉУЧУЈУ СЕ И ЗЕМЉЕ ЗАПАДНЕ ЕВРОПЕ

Са неколико дана разлике објављене су две информације које ће, верујемо, расветлiti многе недоумице око отмице Срба и неалбанаца у време од 1998. године до 2000. године на Косову и Метохији. Наиме вест да ће се у истрагу о трговини људским органима укључити и неке западне европске земље даје наду да ће се коначно престати заташковањем истине и да ће Албанија и њено државно руководство коначно бити приморана да дозволи свеобухватну истрагу свих злочина који су почињени на њеној територији, али и обелоданити спрегу са косовским Албанцима, главним актерима свих недела.

Вест да је бивши припадник Ослободилачке војске Косова и службеник косовске безбедности Назим Блаца признао многа убиства за рачун Хашима Тачија, и да му је наређења давао Азем Суља, може да покрене истрагу око ликвидације и застрашивања сведока који су знали шта су радили Рамуш Харадинај и Фатмир Лимај, а да то нису успели или нису смели да кажу. Многе њихове изјаве су забележене, недела над Србима проверена, али званична изјава пред Хашким трибуналом није дата из страха или ликвидацији, што је евидентирано, али званичних доказа није било. Сада се ситуација мења и надајмо се да ће сведоци моћи слободно да говоре оно што су видели или чули о зверствима чињеним над Србима и неалбанцима за и након бомбардовања и доласка мировних снага на Косово и Метохију.

Оно што треба посебно нагласити, то је да постоје документа УНМИК-а у којима су забележена сва злочиначка дела поједињих Албанаца са КиМ и из иностранства, како за време тако и после рата.

У једном од тих докумената стоје спискови на којима се налазе близу 160 имена Албанаца, припадника ОВК, који су, према тврђњама Србије, одговорни за злочине на КиМ, то јест били су повезани са тероризмом, Ал Каидом. Затим је ту списак садашњих посланика у парламенту КиМ, влади, ту је и списак припадника КЗК данас Безбедносних снага КиМ, као и списак полицајца припадника Косовске полицијске службе. Из ових спискова се види да су готово сви оптужени за злочине зависно од положаја који су заузимали у ОВК сада третирани у власти на КиМ. Наравно на врху су команданти и политичке вође ОВК. Они су представници владе, председништва као и парламента.

Команданти поједињих зона су посланици! Између осталог то је и Гани Геци. Део заменика Команданата са врха ОВК, су данас генерали у Безбедносним снагама КиМ и полицији. Једноставно сви припадници ОВК су данас у власти, независно којој партији припадају. То су данас људи које подржава САД и неке земље ЕУ.

Само на основу овог материјала могле би да се подигну оптужнице против најмање 300 Албанаца одговорних за киднаповање, убијање, сексуално злостављање и претеривање Срба, Турака, Рома, Муслимана, али и Албанаца који нису хтели да сарађују.

На пример: Сулејман Селими, звани Султан, је садашњи командант Безбедносних снага КиМ, током рата близак сарадник Хашима Тачија, који је руководио затворима у Дреници. Постоје докази да је он из логора у Муштишту код Суве Реке пребацио у Тропоју 120 Срба, реч је о Србима којима су узимани органи и њима се трговало.

Сахит Јашари, братанац злогласног Адема Јашарија, оснивача ОВК, кога су ликвидирали припадници српске полиције, одговоран је за убиство већег броја Срба у Дреници.

Мехмет Шаћири је као командант ОВК полиције у подручју Лаба (Подујево и околина) извршио бројне злочине.

У региону Подујева, Приштине и Вучитрна по злочинима се међу албанцима „прославио“ Мухамед Јатифи, а 40 терориста под командом Даута Рецепија извршило је више отмица на подручју главног града Косова и Метохије.

Сви они данас слободно шетају Косметом убеђени да неће одговарати за злочине...

Треба напоменути, да се спискови албанских криминалних породица са КиМ српске полиције и међународних снага са КиМ, не разликују, напротив, спискови су идентични.

М.М.К.

Помак у истрази о трговини органима
Нови детаљи о трговини органима

ПОНОВО О СЛУЧАЈУ “ЖУТО КУЋА”

Тужилаштво за ратне злочине у том случају занима судбина киднапованих и несталих на Косову, а све што прелази сферу кривичних дела ратних злочина требало би да буде предмет интересовања оних који процесирају организовани криминал, у овом случају у међурнародним размера-ма”, рекао је Вукчевић.

Тужилаштво за ратне злочине има нова сазнања о злочинима припадника ОВК на Косову у случају познатом као “трговина органима”. Известилац Савета Европе Дик Марти спреман да тај случај расветли до краја, тврди тужилац Владимир Вукчевић.

Тужилац за ратне злочине Владимир Вукчевић изјавио је да то Тужилаштво има врло прецизна нова сазнања о неким особама које би могле бити потенцијални сведоци у истрази о злочинима припадника ОВК на Косову и киднапованим Србима и другим неалбанцима у случају познатом као “трговине органима”.

- Имамо врло прецизна нова сазнања о људима који су били на самом месту догађаја и који би могли отворити предмет у правом смислу те речи”, рекао је Вукчевић у интервјуу. Према његовим речима, Тужилаштво свакодневно долази до нових информација у том предмету, како од међународних, тако и од домаћих извора, и због тога се нада да ће “врло скоро моћи да се одмота клупко једног од најмонструознијих злочина са којим смо се до сада сусрели”.

Додао је да има утисак да је и известилац Савета Европе о случају “трговине органима” Дик Марти веома заинтересован за ту истрагу и да је спреман да тај случај расветли до краја.

- Упознајемо га са сваком новом информацијом до које дођемо. Већ неколико пута до сада сам рекао да од њега очекујем објективан извештај јер је на мене оставио утисак великог професионалца и часног човека. Не желим да на било који начин вршим притисак на њега”, рекао је Вукчевић.

Према његовим речима, у доказима до којих долази Тужилаштво има наговештаја да су жртве тог злочина и грађани неких европских земаља.

“Управо од амбасада и других представника тих земаља добили смо велики број података који расветљавају случај”, рекао је Вукчевић. Како сазнајемо, један од сведока био је непосредан очевидац злочина у “жутој кући”, док други сведок има сазнања о гробници у коју су закопавана тела убијених Срба којима су вађени органи.

Тужилац Вукчевић и његови заменици су спремни да у најскорије време путују на састанак са заштићеним сведоцима, а место одржавања ових састанака биће најстрожа тајна.

Иначе, Хашки трибунал је још 13. јануара 2005. године покренуо истрагу која је носила назив “Дон Кихот”, а која се односила на предмете који су истражитељи пронашли у злогласној “жутој кући”. У том документу, који је службено у Хагу заведен под ознаком СФО/09/99-8045, Боб Рид, заменик главног хашког истражитеља, тражи да се ураде хемијске анализе сумњивих предmeta пронађених у “жутој кући”. Међутим, само годину дана касније, Хашки трибунал је, уместо да спроведе истрагу до краја, наредио да се сви материјални докази униште!

B.B.

МОЛИТВА

НН лица децењију на истом списку
стрпљиво судбину чекају своју
да их се неко сети,
из логора смрти избави, да гроб-
нице им откопа.

А гробнице тамне дубоке
затрављене, заборављене,
тешким машинама заравњене
над њима куће нове направљене.
Ох, Господе велика светска срамота!

У малој земљи сељака на брдовитом Балкану
хиљаде војника на бруку целог
света затвори очи
и не гледа како се неправда чини,
злочин, масакр,
над хиљадама хришћана у једном
дану!

Још једна крвава бајка на брдовитом Балкану
чека да буде исписана.

Господе, ево ме опет пред вратима
твојим,
клечим и исту молитву десет годи-
на молим!

Зашто, зашто се о истини ћути?
Зашто је тако закопана дубоко?
Зашто је закључана?
Колико ће проћи дана?

Колико ће путник да пешачи,
колико сељак да пооре њива,
колико да сване зора?
Колико ће да траје тама?

Кажи, кажи ми Господе када ће
НН лица бити откопана?

Господе, Господе ти си нам једина

нада!
Ево ме опет пред вратима твојим
клечим и

исту молитву већ десет година
молим,
звоните звона Високих Дечана
Патријаршије, Грачанице и
Лазарице наше и
будите гласници велике крвате
балканске истине.

Драгана Мајсторовић,
мајка отетог Ивана

Сусрет чланова удружења породица киднапованих и несталих одржан у Истанбулу

СРБИЈА ПРИСТУПИЛА ФЕНЕТ-У

Удружење породица киднапованих и несталих лица на Косову и Метохији и званично је постало члан ФЕНЕД-а, потписивањем документа у Истанбулу. Десило се то на трећем Еуромедитеранском сусрету породица несталих који је одржан од 11. до 14. децембра 2009. године где се разговарало о транзиционој правди и насиљним нестанцима. Последњи дан скупа 14. децембра био је посвећен Генералној скупштини СЕМЕД-а.

Удружење породица киднапованих и несталих представљала је секретар Удружења Олгица Божанић која је потписала приступницу чланству. Иначе СЕМЕД је организација која се бори против насиљних нестанака у Еуромедитеранском региону. Свака чланица имала је три минута да изложи свој део проблема.

Приказана су документа и филмови који су сведочили о почињеним злочинима. Разговарало се и о томе како превазићи препеке у решавању проблема несталих али и о успесима који су постигнути заједничким радом, Турска по питању Курда, затим Алжир, Мароко, Кипар, Чиле итд.

Утврђено је да је начин рада код ексхумација и иденти-

фикација идентичан и да се МКЦК и ИЦМП из Сарајева залажу за коректно обављање послова и бризи у остваривању права чланова породица киднапованих и несталих.

Иначе ФЕНЕТ је успео да обиђе све земље чланице, а доћи ће и у Србију, новопримљену чланицу. Презентован је и план рада до 2012. године који је једногласно усвојен.

М.М.К.

Представљен попис убијених и несталих на Космету

ВИШЕ ОД 13 ХИЉАДА ЖРТАВА

Међу убијеним и несталим неалбанцима било је највише цивила страдалих после повлачења војске и полиције 1999. године

На Космету је од јануара 1998. године до децембра 2000. године убијена, нестала и страдала 13.421 особа, наводи се у подацима Фонда за хуманитарно право (ФХП) као и да је од тога 10.533 Албанаца, 2.238 Срба, 126 Рома, 100 Бошњака, 40 Црногораца, 25 Ашаклија, 18 Египћана, 10 Турака...

О судбинама 1.886 особа се ни до данас ништа не зна, а међу овим особама је више од 500 Срба, Рома, Бошњака и других неалбанца, речено је у Скупштини града Београда на представљању публикације Фонда за хуманитарно право "Попис убијених, страдалих и несталих Срба, Рома, Бошњака и других неалбанца на Косову у периоду од 1998. године до 2000. године".

Наташа Кандић, извршна директорка ФХП, објаснила је да је попис највећим делом урађен захваљујући изјавама очева и мајки убијених и несталих или оних који су их последњи пут видели. Свака жртва или нестала особа докumentovana је именом и презименом, сликом, подацима из биографије, а наведени су и извори који су коришћени у докumentovanju, попут материјала који су се користили на суђењима у Хагу, али и пред домаћим судовима, као и изјаве сведока на тим суђењима, званични извештаји и спискови државних институција и међународних и домаћих невладиних организација...

- Рачунамо да смо успели да обухватимо готово све цивиле, али и оне који су страдали у борбама. У састављању пописа помогло нам је и Министарство одбране, али се друге државне институције, које имају податке о убијенима и несталима, нису одзвале позиву да помогну. Потрудићемо се да документ буде доступан свима, нарочито избеглим и расељеним особама - рекла је Кандићева.

Коначан попис требало би да буде готов до краја 2010. године, а у међувремену сарадници ФХП представљају у српским градовима резултате досадашњег рада и допуњавати податке изјавама рођака и пријатеља убијених и несталих.

Неки од података у списку које је истакла Сандра Орловић, лидерка тима Фонда који ради на попису, сведоче о томе да је међу Србима, Ромима, Бошњацима, Црногорцима и другим неалбанцима било највише цивила, чак 1.390, међу којима 309 жена. Најмлађа жртва имала је само годину дана и то је дечак који је убијен са својом породицом, а најстарија је осамдесетједногодишња жена која је нестала из свог стана у Приштини.

- Највише цивила убијено је и нестало у јуну и јулу 1999. године после повлачења српске војске и полиције са Космета, док је највише припадника оружаних снага страдало 1998. године: 30. септембра 1998. године у једном дану убијено је шест припадника Војске Србије, међу којима су била и двојица деветнаестогодишњих војника - рекла је Орловићева.

Она је истекла и да је најмлађи погинули припадник Војске Србије имао само осамнаест и по година, док је најмлађи погинули припадник полиције био деветнаестогодишњак.

В.В.

Хашки трибунал

ПОНАВЉА СЕ СУЂЕЊЕ ХАРАДИНАЈУ?

Тужилаштво у Хагу затражило је делимично понављање суђења Рамушу Харадинају, тврдећи да није био правичан процес после којег је он ослобођен.

Првостепеном пресудом, Харадинај и другооптужени Идриз Баљај ослобођени су кривице по свих 37 тачака оптужнице, које су се односиле на злочине над Србима, Ромима и Албанцима у околини Дечана, 1998. године.

Жалбом на ту пресуду, тужилаштво је затражило да апелационо веће Трибунала наложи делимично понављање суђења по шест од 37 тачака оптужнице, које су се односиле на злочине над притвореницима у Јабланици.

Током расправе о жалби, тужилац Петер

У Црној Гори због слабог одзыва продужен рок за евидентирање расељених са Космета

РЕГИСТРОВАН СВАКИ ДРУГИ РАСЕЉЕНИ

У току септембра месеца када је у простијама тиватског Црвеног крста почела пререгистрација расељених са Косова и Метохије за тиватску, которску, херцеговачку и будванску општину, регистровано је тек око 40% њих у евиденцији Завода за забрињавање расељеника.

Регистрација је продужена до 14. новембра. Повериоци су позвали расељене да се пријаве и региструју како би лакше остварили своја статусна права у Црној Гори.

Како је новинарима рекао секретар Црвеног крста у Тивту Душко Божовић, у три бокељске општине регистровано је око хиљаду расељених са Косова и Метохије.

Претпоставља се да се један број расељених определио да у Србији и њеним институцијама решава своја статусна права, као и права у вези са имовином на Космету, али да живи на Црногорском приморју.

Слобо Попић, некадашњи поверионик за расељене и избегле у колективним центрима на приморју,

сада поверионик за расељене у Котору, рекао је да је велики број расељених са Космета узело личне карте у Србији јер их нису могли добити у Црној Гори. Они ће свој статус, како је навео, решавати као странци.

Они који се нису регистровали 2003. године неће моћи ни сада јер је основа за садашњу регистрацију да је особа у бази података Завода за забрињавање расељених.

Међутим, казао је Попић, има случајева расељених који су дошли са Космета 1999. године и имају само тадашње избегличке легитимације.

“Они немају документа Србије и њих треба појединачно решавати”, додао је он.

У Херцег Новом, је према подацима Поверишишта за расељене, 445 расељених са Космета, а до сада их се регистровало само 238.

Поверионик за избеглице Новак Чепринч понасоб је позивао расељене да се пријаве како би лакше долазили до папира по новом Закону о држављанству.

У Будви је у евиденцији око 570 расељених, у Котору 2011 и у Тивту 483. Неизвесно је колико ће се особа поново регистровати, као што није извесно ни да ли ће та бројка показати колико расељених са Космета своју будућност намерава да веже за Боку и Црну Гору.

В.В.

Кремер је рекао да суђење Харадинају није било правично зато што суд није уложио довољно напора да саслуша два кључна сведока против оптужених, који су одбијали да сведоче зато што су били “узнемиравани” и “застрашени”. По тужиоцу, претресно веће је поступило неправично када, на крају суђења, није тужиоцима одобрило додатно време које су они тражили за исказе тих сведока.

По речима тужиоца Кремера, обојица су одбили да сведоче “због страха”, а судије су, упркос томе, одбиле да одobre додатно време тужилаштву да покуша да промени њихов став.

За одлучивање о жалби тужилаштва пред апелационим већем Трибунала не постоји рок.

ИСТОРИЈСКА БИТКА СРБИЈЕ

Поводом поступка пред Међународним судом правде на скупу који је у Скупшти Србије почeo у 12 часова и 44 минута жене Косова и Метохије су се окупиле у ишчекивању исправне одлуке Међународног суда.

Удружење жена са Косова и Метохије (ЖЕКИМ) које је основано 2007. године, од првог јула ове године добило је нову адресу - Сремска број 6. Циљ ове невладине организације је пружање помоћи свим људима, а поготово онима са Косова и Метохије којима је она преко потребна. Зато ће кроз свој рад оне настојати да обезбеде донације од оних који имају новац да помогну онима који за свој живот немају довољно средстава за храну, одећу, обућу, образовање, лечење...

ЖЕКИМ ће сарађивати и са осталим удружењима жена у Србији у настојању да окупи жене које могу да допринесу остварењу ове мисије, обнове културе давања и да личним примером покажу да ће бити увек спремне да помажу. Управо је у току рад на пројекту стварања мреже удружења оје у свом делокругу рада има поред хуманитарних делатности:

- здравствено просвећивање
 - очување традиције као и представљање градова са Косова и Метохије.
- Са скупа је упућен “Глас подршке” српској делегацији кроз поруке и закључке.

Поезија Милоја Дончића “Глодар над хумком”

ПЕСМА О “ЖУТОЈ КУЋИ”

У галерији грачаничког Дома културе 23. септембра је одржана промоција књиге поезије Милоја Дончића “Глодар над хумком”. О књизи су говорили Ђорђе Јефтић, новинар и публициста и проф. др Драгомир Костић, књижевник. Говорећи о поменутој књизи господин Јефтић је рекао да је песник Милоје Дончић јединствен и непоновљив у интерпретацији сопствене поезије.

- Једна од карактеристика Дончићеве песничке азбуке јесте чињеница да је она најактуелнији косовскометохијски песник. Јасно је да сви ствараоци са Косова и Метохије мотиве и инспирацију налазе у трагедији свог окупiranog и отетог завичаја. Дончић, међутим, од свих најбрже, готово дневно реагује на српску голготу и свакодневне страдалничке догађаје. Он је песнички хроничар. И књига о којој говоримо почиње изузетно актуелном драматичном темом и песмом “жута кућа у Тропоји”. То је она, сада у бело окречена зграда где су косовскометохијским киднапованим Србима вадили виталне органе који су потом продавани и угађивани у тела богатих западњака а остаци српских мученика закопавани у албанске гудуре. Такво дневно реаговање на сваку српску отворену рану срешћемо и у песмама “Рушење Његошевог споменика у Приштини”, “Прва посета српских песника Студеници Хвостанској”, “Запис са гроба Лазара Вучковића” и још много других, рекао је између осталог Ђорђе Јефтић и додао:

- У овим песмама је и песнички језик поједностављен, подређен реалном опису догађаја па сем јасних и јаких порука оне постају и остају као документ, став и однос песника према ономе што га окружује и погађа као човека.

О његовим песничким дometима писале су готово све домаће стране агенције и новине. Постао је једини косовскометохијски песник који је пробио међународну баријеру и који је превођен на више страних језика.

М.Чанковић

Миливоје Дончић

ПРЕОБРАЖЕЊЕ

Сунце је сијало високо
дан предиван, мио,
чекала сам долазак твој
сваки тренутак дугачак је био.

Срећа је зарила лице
зове те срце
што пре ми дођи
чекам те превише дуго
већ се гаси и сунце.

Спрема се смирај дана
спушта се вече и тама
тебе нема, па нема,
дођи што пре
знаш да ти брине мама.

А онда црна птица
најцрња, црне боје
не чекај, не надај се више
неко је отео дете твоје.

Нож је пробио груди
засек'о срце моје
о Боже дај да умрем
отето чедо моје.

Па то не може бити
јер он је тако мали
шта је седамнаест година
да би га робијашем звали.

Затвор за њега није
ланце трпети неће
радије он ће да умре
неко жичаним кругом да шеће
Пустите мало врапче
што сте му сломили крила
нека полети небом
слобода је за њега била.

Драгана Мајсторовић

Изложба у Музеја геноцида

СТРАДАЊЕ СРБА ПОД ОКУПАЦИЈОМ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ 1941. - 1944.

Музеј жртава геноцида је припремио изложбу под називом “Страдање Срба под окупацијом на Косову и Метохији 1941. 1944.” чији су аутори Ненад Антонијевић, виши кустос Музеја жртава геноцида, Ненад Ђорђевић, кустос и вршилац дужности директора Музеја жртава геноцида и Лука Тадић, графички дизајнер.

На изложби која је трајала до 15. новембра представљен избор докумената о ратним злочинима и терору албанских квислинга над Србима, из архивских фондо-ва различитог порекла као што су грађе Комесаријата за избеглице и пресељенике и других органа српске квислиншке управе под немачкомокупацијом, затим емигрантске владе Краљевине Југославије (Комисија за истраживање ратних злочина), Демократске Федеративне Југославије (Државна комисија за ратне злочине и Репарациони комисија). Пажњу посетилаца привукле су фотографије из фототеке Војног музеја као и Архива Југославије, архиве Бранислава Божовића, из дела објављеног у студији, Сурова времена на Косову и Метохији, квислинзи и колаборација у Другом светском рату, Београд 1991. године. Факсимили докумената и фотографије представљају један део истраживачког рада коаутора изложбе Ненада Антонијевића о албанским злочинима над Србима на Косову и Метохији у периоду Другог светског рата. Тај део је објављен као књига у два издања у форми студије пратећим документима и фотографијама: Албански злочини над Србима на Косову и Метохији за Промоција књиге Ненада Антонијевића

“СТРАДАЊЕ СРБА У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ”

Недуго након веома посвећене документарне изложбе фотографија и докумената о страдању Срба, Ненад Антонијевић је 16. децембра имао промоцију своје књиге која носи наслов “Страдање Срба у другом светском рату”. Овај млади стваралац и ентузијаста интензивно се бави прикупљањем документације како би се истинито приказале чињенице о страдању Срба које су често скривале од јавности
М.М.К.

време Другог светског рата, Документа Државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, Музеј жртава геноцида, Крагујевац 2004. године и Албански злочини над Србима на Косову и Метохији у Другом светском рату, Документа, Београд 2009. године. На изложби је приказано 60 фотографија, 4 знака - симбола, 26 факсимила докумената, 4 карте и 1 схема.

Око осам хиљада људи са Косова и Метохије нашло смештај у Крушевцу и околини

ТЕЖАК ЖИВОТ ПРОГНАНИКА

Према подацима Повереништва за избеглице, у Крушевцу је регистровано 7.828 интерно расељених лица са Косова и Метохије. Од тог броја, 1.300 особа живи у тоталној беди.

- Без икаквог објашњења укинули су ми материјалну помоћ од 3.000 динара. Није било бог зна шта, али смо од тога могли да купимо брашно. Оно што два старија сина зараде надничећи у пољу дајемо за струју и воду. Храну ми дају на почек комшије у продавници, а не мамо где ни ручак да спремимо јер шпорет не ради. Најмлађи син иде пешице у школу јер нема паре за аутобуску карту. И док сам могла нико није хтео да ме прими да радим. Сад већ

не могу јер сам имала мождани удар, а и срчани сам болесник. Сањам да нам неко да неку стару кућу са две собице и купатилом да се више не сељакамо - каже Душанка Станојевић која је до 1999. године радила на Клиници у Приштини. Слична тужна судбина задесила је и Славицу Пешић из Урошевца, која је пре рата радила у хотелу на Брезовици.

- Дошли смо овде без и чека, а на почетку смо живели нас десеторо у две собице. Сада смо у стану од 36 квадрата у згради старој више од 60 година који са намештајем плаћамо 120 евра. У фирмама у којој сам радила, у "Инексу" дали су ми отказ. Радила сам по продавницама, чистила куће, сређивала печурке у хладњачи да би дошли до неког динара. Нисам имала паре да школујем синове, па су завршили само основну школу. Од 16 година раде на грађевини, и никада не знају да ли ће газда да их плати - говори Славица, по занимању финансијски техничар. Иако је преживела три тешке операције, Славица не

може да оствари право на инвалидску пензију, а новац који синови зараде троши на храну и лечење најмлађег детета Ћерке Милице.

- Дете ми умире од глади и болести. Понекад немам ништа друго, па јој спремим гриз на води са шећером. Немам паре ни за њене терапије јер се све - инекције, лекови, анализе плаћају, а ја паре немам пошто су ме одбили и за косовски додатак - додаје Славица.

- Од 7.828 интерно расељених лица са Косова и Метохије, 1.300 особа је у стању социјалне потребе. Они живе испод доње границе социјалног минимума, угрожени су стамбено и економски. Основни проблем су им смештај и посао, а на другом месту здравствено осигурање

и образовање јер немају паре за школовање. Већина једва преживљава радећи сезонске послове на црно, без стажа и осигурања - каже Душан Тодоровић из Повереништва за избеглице, наводећи пример Богомира Петровића који је морао да престане да ради повремене послове јер брине о брату који је тежак болесник, а нема никаквих принадлежности.

- Један број расељених лица прима такозвани косовски

додатак који је око 8.000 динара. На евиденцији Националне службе запошљавања у Крушевцу је 249 интерно расељених лица, док 567 прима преко те службе посебну новчану надокнаду. Проблем са коришћењем разних фондова за запошљавање је у томе што велики број лица нема потпуну документацију или личне карте. Наш предлог је био да се формира једна врста Гаранцијског фонда где би се обезбедила средства за оне који желе да запосле расељена лица, али то засад иде тешко - додаје Душан Тодоровић.

Стиче се утисак да је ипак најтеже породицама чији су чланови киднаповани, јер због нерешених статусних питања, оне не могу да остваре своја права. Не могу да располажу својом непокретном имовином док не прогласе несталог члана мртвим, не могу да остваре пензије, коју би деца примала да је то законом решено и много тога што би им олакшало живот.

В.Б.

Крушевац

Мери Волш, Иркиња која се десет година бавила приликама на Балкану

НА СУДУ ВРАНА

Током дугих година рада на Косову често сам се сећала прича свог оца о његовом детињству у грофовији Кери у југозападној Ирској. Мој отац је одрастао близу града Дингл и много времена је проводио на планинама Кери што му је пружало прилику да посматра многе и разноврсне природне појаве, укључујући и - једном - "суд врана". Ову ретку појаву мало ко је видео али се она често помиње у средњовековној литератури. Једна птица - "оптуженик" - бива опкољена великим скупом врана. Жртва је изолована а вране врло важног изгледа заузимају положаје по околним гранама. Изгледа да свака има одређену улогу, неке су тужиоци и судије, а има и обичних судских послужитеља. Неко време изгледа да само гракћу. Излажу доказни материјал. Без изузетка, суд одлучује да је оптужена врана крива и да мора бити кажњена. Вране тада слеђу са грана на ону оптужену и кљуцају је до смрти. После "суђења" и извршења смртне казне, јато врана диже се у ваздух и оставља измрцварен леш оптуженика да труне.

Посматрачи природе де могу да објасне ову појаву: зашто нека група осећа потребу да се окрене против једног од својих чланова, и потом узима учешће у јавној и сложеној церемонији чији је исход унапред одређен.

Неко може питати какве везе ова птица има са Косовом. Узета као аналогија, ова прича о вранама најтачније говори о ономе што се на Косову догађа.

Стигла сам авионом у Скопље 23. августа 1999. године и сутрадан су ме одвезли колима у Приштину. Нисам имала никакво створено мишљење о догађајима на Косову нити о збивањима у било ком делу бивше Југославије. Мој план је био да радим на развојним пројектима у Централној Америци и гледала сам на долазак на Косово као на кратко одступање од плана које ће трајати само неколико месеци. Кад помислим на вожњу од Скопља до Приштине прво чега се сетим су неописиво лепи сунцорети са обе стране пута, нарочито поред села око Липљана - чија имена тада нисам знала - па све до Лапљег Села и Чаглавице. Поља са обе стране пута пламтела су од њихових јарких, треперавих боја. Оно што је оставило јак утисак на мене била је чињеница да су, упркос сукобима, многи људи радили на њива-

ма. Сећам се исто тако кућа које су гореле са обе стране пута, и села која су пламтела у даљини, као и да је свуда било дима. Наш возач, Албанац, рекао нам је да су то албанска села која су Срби етнички очистили. Рекао нам је да је српска војска спалила све куће и руком показао на села у којима су наводно вршени поколњи.

Тек пошто сам извесно време провела на Косову дознала сам да су у питању биле српске куће у српским селима као што су Стари Качаник, Грлица, Старо Село, Талиновац, Српски Бабуш и Бабљак. Осим тога, схватила сам да је, с обзиром да је српска војска морала да се повуче са Косова почетком јуна - неких десет недеља пре мог доласка, тешко било веровати да је она могла да запали све те куће и да етнички очисти сва та села. Тог 24. августа, дакле више од два месеца после повлачења српске војске, ја сам гледала зграде које горе и разорене куће које су очито биле запаљене само дан-два раније.

Кад смо се приближили Приштини запањио ме је број сателитских антена на стамбеним зградама и кућама. Брифинзи пре мог доласка на Косово навели су ме да закључим да су Албанци сиромашни и угрожени. Кад сам се боље упознала са Косовом разумела сам зашто су сателитске антене биле међу најважнијим ставкама у породичном буџету. У покрајини где је толико становна по градовима незаконито отето од правих власника нови становници не морају да се брину о отплатама стамбених кредита. Као што сам дознала касније, станови припадају онима који у њима живе а не њиховим стварним власницима. Сва имовина постала је предметом отимачине.

Моји први дани на Косову су само појачали моје осећање да живим у надреалном окружењу. Пећ, град у западном делу покрајине у коме се налазила моја канцеларија, била је под контролом Италијана. Тих првих дана у августу са неверицом сам гледала те лепе, од сунчања потамнеле војнике, са шлемовима украшеним перјаницама, са црним наочарима и врло често великим цигарама, како се возе оклопним возилима. Осећала сам се као на снимању неког филма. То просто није било стварно.

Моја канцеларија се налазила преко пута паркиралишта УНМИК полиције, поред радио станице. Десетине црвено-белих ципова - ми смо их звали "кока-кола" колима - стајала су ту из дана у дан. Никако нисам могла да схватим зашто ту стоје месецима и никако се не покрећу. Тада период између августа 1999. године и априла 2000. године било је доба дотада невиђеног етничког чишћења - а ту стоје нова новацијата полицијска кола која су стигла до паркиралишта у Пећи и даље се нису макла. Као и многи други аспекти међународног присуства на Косову, и то је била само димна завеса, параван.

У ноћи између 27. и 28. септембра очи су ми се отвориле и схватила сам шта се дешава на Косову. Повукла сам се рано с намером да мало читам у кревету док су моје колеге отишле негде на пицу - пица је била све што се тих дана могло добити за јело. Нећу никад заборавити како је пуцњава почела, и како никако није престајала. Лежала сам у кревету с покривачем преко главе простио не верујући да постоје напади таквих размера и силине, а они су трајали све до раних јутарњих часова.

Ту ноћ је ОВК оргијала, дивљала, беснела јурећи кроз српске делове града и палила, пљачкала и убијала углавном старије Србе. Та ноћ убилачког уништења додогдила се на територији где је сукоб био званично завршен готово четири месеца раније, на територији где су били администратори и полиција УН и војне снаге КФОР-а из многих западних земаља чија је дужност била да одрже безбедност.

Ујутро, када сам опрезно кренула улицом, прво што сам угледала било је нечије мртво тело у реци, лицем окренуто надоле. То није био једини леш у граду, иако се италијански КФОР ревносно трудио да град доведе у ред. Наредни дан је, што свакако није било случајно, био последњи рок до кога је ОВК морала да преда оружје. Радила сам на једном развојном пројекту у Пећи. Првих шест месеци боравила сам искључиво у албанским селима, јер је то била област одговорности коју нам је поверио Високи комесаријат УН за избеглице. У Гораждевцу, последњем српском селу у околини Пећи које је преживело нападе после јуна 1999. године нисмо радили. Чак су нам изричito рекли да не прилазимо том селу и, што је најважније, да када колима пролазимо поред њега никада ни једног Србина не гледамо у очи. Речено нам је да су Срби из Гораждевца лопови и убице, и да су сви наоружани врло опасни. Често су нам говорили за њих да су све отели Албанцима: аутомобиле, фрижидере, телевизоре итд. Рекли су ми да ћу, ако одем тамо, бити силована, претучена и потом убијена. Док је већина међународних радника веровала у ове застрашујуће приче, а трагично је што неки и данас верују у њих, мени је било тешко да поверијем да село са црквом у свом центру, где многи старији људи седа на тргу може заиста да буде место каквим га представљају. Фебруара месеца 2000. године посетила сам Гораждевац као приватно лице, тј. без званичне дозволе моје организације. Возила сам се на задњем седишту једног италијанског оклопног транспортера. Војници су ми рекли да останем на задњем седишту и пазим да ме неко не види. Оно што сам видела у селу било је потпуно супротно од оног што нам је било речено. Житељи су били сиромашни. Врло мали број је имао телевизор а неколико старијих жена било је у врло тешкој ситуацији јер нису имале никакав смештај. Упркос врло тешким околностима у којима су живели, сви су били врло госто-

љубиви. Тог првог дана угостили су ме свињетином. Било је то први пут да једем свињетину од како сам напустила Ирску. Ту сам први пут пробала и кајмак, који је заиста изванредно укусан.

Један од првих пројеката који сам започела био је стамбени пројекат за жене без смештаја из Гораждевца. Кад сам почела рад на том пројекту наредног месеца, марта 2000. године, суочила сам се са непријатељством својих колега и месних Албанаца. Претили су ми, шиканирали су ме и једном су ме тако гурнули да сам пала низ степенице које воде из наше канцеларије. Али, ја сам остала при своме јер ни онда, као ни сада, нисам видела ништа лоше у мојој жељи да помогнем онима који су сиромашни, несрћни и који никоме нису учинили никакво зло. Међутим, оно што ме је стварно уплашило била је страшна мржња према тим несрћним људима, и сам израз у очима оних којима бих поменула да идем у Гораждевац. Један мој колега, који ми је нерадо помагао на пројекту за обнову културног центра на тргу у селу, завршио је рад на половини крова а затим је рекао да друга половина не може да се поправи. Касније је једна друга невладина организација поправила кров до краја. Њихов инжењер ми је рекао да поправљање крова са инжењерске тачке гледишта није представљало никакав проблем. Све је било завршено брзо. Са оваквом врстом слепих предрасуда суочио се свако ко је покушавао да поштено ради свој посао на Косову, нарочито када се радио о пројектима за Србе. Главна ставка на дневном реду било је изопштење из друштва. Предрасуде су биле тако немилосрдне да су прелазиле у мржњу, у фанатичну задртост која је прожимала цео приступ на Косову. Тада исти колега који је одбио да заврши поправку крова вређао ме је што сам ишла у Гораждевац да радим преко викенда. (Било ми је дозвољено да радим само у свом слободном времену, што значи да сам морала да радим преко викенда). Уносио ми се у лице и урлао на мене што радим у Гораждевцу. Никад нисам била тако близу да будем претучена. Када су житељи Гораждевца желели да накратко оду из села, за то су на располагању имали само један аутобус који је одлазио и враћао се у пратњи КФОР-а. Путницима је било дозвољено да понесу само једну торбу која је неколико пута прегледавана. Све је било тако удешено као да су власти намерно желеле да на сваки начин понизе Србе. Пошто сам била сведок и сама сам била понижена зато што се са обичним људским бићима поступало на такав начин. То је било први пут у мом животу да видим људе који немају слободу кретања и нисам могла да разумем зашто они који их држе као таоце, који дивљачки пале, пљачкају и убијају, остају некажњени. (*наставак у следећем броју*)

ТРАЖЕ СЕ

Ађанчић Душан
рођен: 03.06.1942, Обилић
отет: 22.06.1998, Белаћевац

Проф. Др. Андреја Томановић
рођен: 07.12.1936, Дубровник
отет: 24.06.1999, Приштина

Чупић Бранко
рођен: 29.08.1952, Пећ
отет: 24.06.1999, Пећ

Славуј Ђуро
рођен: 24.12.1962, Приштина
отет: 21.08.1998, Велика Хоча

Рашовић Драгиша
рођен: 04.03.1962, Крушевач
отет: 13.06.1999, Сува Река

Јовановић Ивица
рођен: 09.04.1963, Панчево
отет: 13.06.1999, Сува Река

Биочанин Љубисав
рођен: 23.05.1950, Приштина
отет: 22.06.1999, Приштина

Кнежевић Љубомир
рођен: 25.05.1939, Вучитрн
отет: 06.05.1999, Вучитрн

Стојановић Марко
рођен: 10.03.1946, Урошевац
отет: 28.09.1999, Урошевац

ТРАЖЕ СЕ

Мирић Младен
рођен: 18.08.1949, Призрен
отет: 29.06.1999, пут Приштина-Грачаница

Ремиштар Ненад
рођен: 04.02.1969, Клина
отет: 13.06.1998, Клина

Живковић Паун
рођен: 26.11.1947, Урошевац
отет: 28.09.1999, Урошевац

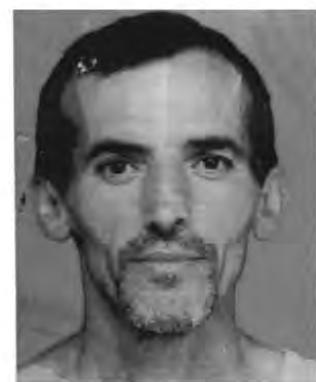
Миљковић Предраг
рођен: 14.02.1961, Смедерево
отет: 19.06.1999, Лабњане

Перенић Ранко
рођен: 25.09.1958, К. Поље
отет: 21.08.1998, Велика Хоча

Пејчиновић Слободан
рођен: 10.03.1980, Пећ
отет: 26.03.1999, Пећ

Милосављевић Василије
рођен: 14.01.1953, К. Митровица
отет: 02.10.1999, К. Митровица

Лазић Веселин
рођен: 06.09.1951, Урошевац
отет: 19.07.1998, Урошевац

Вуканић Властимир
рођен: 02.08.1919, Дечане
отет: 15.06.1999, Калавај

Српска и албанска удружења наставиће разговоре

ЗАЈЕДНИЧКИ ДО ИСТИНЕ

Дводневни састанак представника српских и албанских удружења породица киднапованих и несталих на Косову и Метохији који је од 30. септембра до 1. октобра одржан у Будви имао је анализу ефеката сусрета две делегације у Норвешкој. Оцењено је да су резултати тадашњег састанка позитивни и да су учињени први кораци у стицању поверења и међусобног уважавања, што потврђује и заједнички Апел, који је потписан у тој скандинавској земљи.

На састанку у Будви дата је замерка што нису добијени одговори на њега па је предложено да се поново упути надлежним институцијама.

Обострано је подржан предлог да се сарадња настави уз подршку ИЦМП-а. Представници српских и албанских удружења су разменили информације о проблемима и препрекама на које наилазе у настојању да се расветли судбина несталих лица.

Утврђени су предлози даље сарадње и активности које се морају предузети како би се реализовали заједнички пројекти.

Будва: Сусрет на неутралном терену

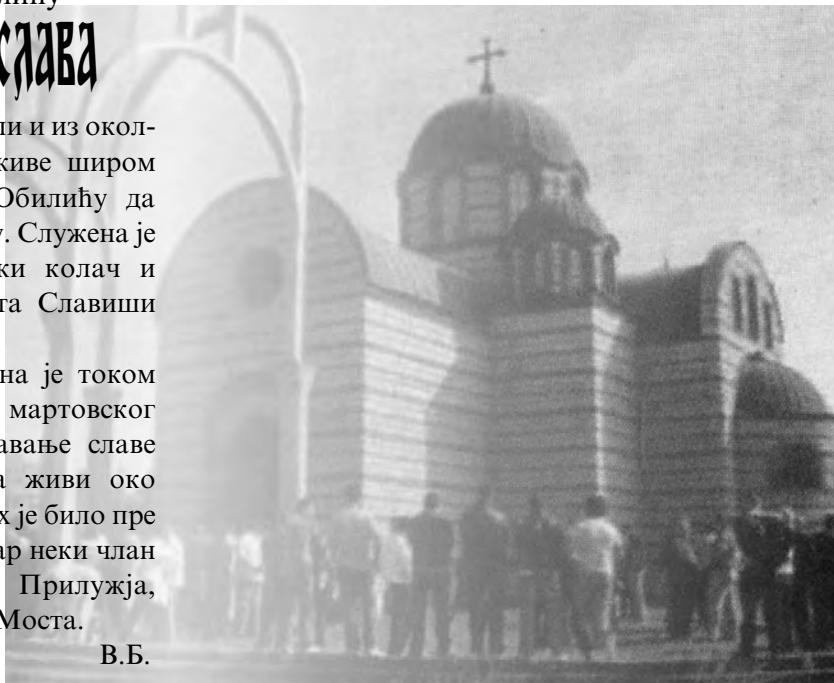
Обележавање Мале Госпојине у Обилићу

ПРОСЛАВЉЕНА ХРАМОВНА СЛАВА

Малобројни Срби из Обилића, али и из околних села, као и расељени који сада живе широм Србије окупили су се око цркве у Обилићу да обележе храмовну славу Малу Госпојину. Служена је празнична литургија, пресечен славски колач и наредна слава за идућу годину предата Славиши Јаковљевићу из Племетине.

Ова црква у Обилићу изграђена је током задње деценије прошлог века. Током мартовског погрома била је демолирана. Обележавање славе није прекидано иако у Обилићу сада живи око тридесет Срба, од шест хиљада колико их је било пре рата. На славу традиционално долази бар неки члан расељених породица као и мештани Прилужја, Племетине, Црквене Водице и Бабиног Моста.

В.Б.

Отмица оптерушиних житеља

ПРОНАЂЕНИ У МАСОВНОЈ ГРОБНИЦИ

Заједно са осталим становницима из Оптеруше крај Ораховца, отета су и два брата Божанића са синовима.

Био је то јули 1998. године, када су југословенска војска и полиција биле на просторима Космета, кад се рату није ни у сну сањало, а о бомбардовању поготово. Киднапован је заједно са своји суседима Младен Божанић са сином Немањом и његов брат Божидар са сином Новицом.

Тада су киднапована и два брата Бурцића, Спаса и Живко, Срећко Симић и Спаса Банзић о Миодраг Бурцић. Божанићи су сахрањени 2006. године кад и Спасоје Бурцић, Сретен Симић, Миодраг Бурцић и Спасоје Банзић.

Нађени су у Волујку у заједничкој масовној гробници а њихова тела почивају на Орловачи у Београду.

М.М.К.

Судбина Ивана Мајсторовића и Драгана Стефановића ни након протеклих десет година и даље непозната

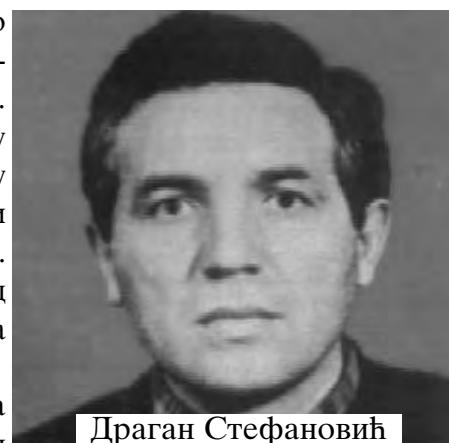
НА ПУТУ КА СРБИЈИ ГУБИ ИМ СЕ СВАКИ ТРАГ

Са нешто мало ствари, толико колико је могло да стане у “југа” кренули су Иван Мајсторовић (17) и Драган Стефановић (41) ка Србији.

Много им се до тада лошег десило почев од избацивања из стана Иванове породице из зграде

“Кичме” у Приштини, па до много других непријатности које су пре- судиле да напусте Косово Поље. Ишли су ка Подујеву у правцу Србије, а отмичари су знали да у том правцу иду само Срби. Виђени су последњи пут око 11 сати 19. августа 1999. године и то је дан од када почиње непрестална борба за њиховим проналаском.

Пуну деценију траје потрага за њима, али резултата ни након

Драган Стефановић

Иван Мајсторовић

толико протеклог времена и даље нема. До породице су стизале разне приче, али ни једна до данашњег дана није потврђена.

М.М.К.

Из стана 1999. године одведен Златко Антић КОМШИЈЕ ПОТВРДИЛЕ ХАПШЕЊЕ

Киднаповање Златка Антића (35) из Призрена потврдиле су његове комшије које су заједно са њим биле заточене од стране припадника ОВК.

Наиме, након што је пребацио своју породицу на Брезовицу, 28. јула се враћа у Призрен да обиђе стан и довезе колима и своју ташту да буде заједно са њима. Од комшије је узео кључеве од свога стана и након пет минута од уласка, шест припадника ОВК упадају за њим вичући на комшије што крију Србе.

Одведен је на такозвани информативни разговор и више се никада ни после десет година није виђен.

Његова су-
пруга је не-
давно ишла
у Призрен
да још јед-
ном сазна
причу шта
се са њим
десило али
резултата
нема.

М.М.К.

Златко Антић

У јуну 1998. године нестao Мироslав Трифуновић

ЧЕКАЊЕ ДУГО ПРЕКО 11 ГОДИНА

Одлазак на посао 22. јуна 1998. године на коп Белаћевац за Мироslава Трифуновића био је пут без повратка. Био је то последњи дан када га је видела породица јер је заједно са групом радника киднапован и до данашњих дана се о њему ништа не зна. Живео је у Вучитрну где су његовој фамилији запаљене четири куће, те су расути по градовима Србије и Космета. Сви су они а поготово брат Милорад сву своју снагу усмерили да га пронађу да сазнају има ли наде да га нађу живог. Године пролазе неумитно, и нада да ће се њихове жеље да се сртну полако али сигурно гасне.

Убија их неизвесност, разноразне непотврђене гласине и приче, а ишчекивање шта ће се десити постаје за све њих готово неиздржivo. Све њих заправо држи жеља да сазнају истину за којом трагају више од 11 година, а шта ће даље бити показаће време које неумитно тече.

Мироslав Трифуновић

Пре 11 година на копу Белаћевац

СТРАДАЊЕ АЂАНЧИЋА И ВУКМИРОВИЋА

Међу првим косметским страдалницима отмица су и Душан, Петар и Зоран Ађанчић радници рудника Белаћевац, које су 1998. године киднаповали униформисани чланови ОВК. Кренули су уобичајено на посао и тог 22. јуна билим "југом", а Зоран са колегом Драганом Вукмировићем у газики. Код моста их је сачекала повећа наоружана група припадника ОВК и од тада се о њима, већ пуних 11 година ништа не зна.

Много је времена протекло, многа су врата они отварали молећи за помоћ да дођу до истине о њима. Породице Ађанчић и Вукмировић не знају више на који начин да дођу до истине, поготово последњих годину дана када до њих долазе разне приче о њиховој судбини.

М.М.К.

После десет година трагања породица Крстића сазнала најгору вест

УБИЈЕНИ ИЗ ВАТРЕНОГ ОРУЖЈА

У Крагујевцу су почетком августа ове године сахрањени Миливоје и Вилка Крстић из Дечана који су након десет година од отмице предати 7. августа породици.

Њихова кћи Олга која ниједног тренутка није одустала од потраге за родитељима је очајна што је судбина њених родитеља била тако окрутна.

Пати што нису хтели да напусте кућу и спасу живе главе што су их киднаповали у одмаклим годинама живота кад нису могли да се бране.

Дуг је списак институција којима се од тог 11. јула 1999. године када су нестали па до дана предаје она обраћала. До последњег дана тињала је нада да ће их наћи али на жалост овај прича окончана на најгори могући начин.

Тела Вилке (60) и Миливоја (70) нађени су у Доњем Ратишту код Дечана и истрага је показала да су они убијени из ватреног оружја.

М.М.К.

Ађанчић Петар

Страдалништво Костића из Ретимља

СЕЛО ПРЕПОЗНАТЉИВО ПО КИДНАПОВАЊИМА

Да се у Ретимљу код Ораховца није десио велики злочин, киднаповано и убијено готово своје мушки становништво, а жене држане у логорима, мало ко би данас знао за то село.

У јуну месецу 1998. године отето је 14 Костића и за њима се трагало све до 2005. године када су заједно са својим суседима из села нађени у малишевским пећинама у масовној гробници. Усмрћени су на најмонструознији начин, а њихове кости нађене су заједно са сеоским отпадом. На тај начин су њихови егзекутори хтели да затрују траг својих монструозних злочина.

У гробницама на београдском гробљу Орловача, мир су нашли посмртни остаци Димитрија, Лазара, Тодора, Миодрага, Мирољуба, Небојше, Срећка, Светислава, Векослава и Живка. За осталима из овог тужног села се још увек трага.

М.М.К.

У јулу 1999. године у селу Клокот

СТРАДАЛО РАДОМИР СТОЈКОВИЋ

Међународне снаге су те 1999. године на Косову и Метохији боравиле више од месец дана, те су поједини становници витинских села мислили да су уз њихово присуство колико - толико безбедни.

У селу Клокот живео је Радомир Стојковић (65) и рачунао је да не вреди седети у кући да би се сачувала безбедност јер су људи из кућа одвођени у непознато. Изашао је на своје имање да обави уобичајене пољопривредне радове. Био је 23. јули када је отишао на своју њиву и никада се жив кући није вратио. Након свакодневног тражења породица је после два месеца обавештена да је његово тело пронађено у једном потоку близу села Пожарање у гњиланској општини. Након увиђаја утврђено је да су на телу видљиви трагови великог насиља.

Д.Т.

У Косову Пољу дан након ређендана 22. јуна 1999. године

НЕСТАО ДАВОР РИСТИЋ

Само дан након што је напунио 28 година Давор Ристић из Косова Поља нетрагом је нестао. О њему се ништа не зна иако је потрага ушла у 11. годину. У Приштину је својим "југом 45" кренуо да купи неки део за кола и никада се није вратио. Породица је од пријатеља сазнала да је виђен у друштву непознатог человека.

Безпоштедна борба за његов проналазак ни једног тренутка није престала. Породица је посетила сва места за које је чула да би могао да тамо буде. О њиховој несрећи су се неки и окористили јер је посредством једног Србина његова мајка да 7.000 марака наводно неком Албанцу који је дао обећање да ће га ослободити, али након тога је свака комуникација прекинута, а о Давору се још увек ништа не зна.

Давор Ристић

Из зграде у "Дарданији" у Приштини

ОДВЕЛЕНА ВЕРА ШКРИПАЦ

То што је поверовала да може да се избори са отмичарима српске имовине у данаима када је ред заводио КФОР, било је кобно.

Била је под великим притиском албанских цивила да

напусти стан. Упадали су са тераса, прозора, разваљивали врата.

Са адвокатом Бедријом Краснићем договорила се да буде посредник око продаје њеног стана па је он 11. септембра 1999. године због тога био у њеном стану када су ти исти насиљници упали у стан и у одвојеним аутомобилима их одвели у различитим смеровима. После батинања Краснић је пуштен а о њој се не зна ништа.

М.М.К.

Вера Шкрипац

Две недеље након нестанка Момчила Јоксимовића

ТЕЛО НАЂЕНО У СРБИЦИ

Момчило Јоксимовић (61) из Косова Поља који је становao у Видовданској улици, а био запослен као кондуктер, нестао је 6. новембра 1999. године. Договорио се са комшијом Албанцем, пекаром код којег су куповали хлеб да крену у село Радево које се налази на путу између Липљана и Косова Поља. Комшија није дошао у договорено време, и након дужег чекања Јоксимовић је одлучио да сам крене ка Радеву.

Није се вратио кући, а родбина је трагајући за њим од риболовца сазнала да су га видели како трактором сам иде ка Радеву. Готово две недеље непресталног трагања резултирало је проналаском његовог тела у Србици 16. новембра. Био је мучен јер је на телу било пуно трагова насиља.

Д.Т.

На путу Косовска Митровица - Пећ

ИЗВЕДЕН ИЗ АУТОБУСА

Када је кренуо из Косовске Митровице аутобусом пуним путника Дејана Стоильковића (26) из села Велико Ропотово код Косовске Каменице на путу према Пећи отели су припадници ОВК 19. маја 1999. године. Код места Чуре Поље зауставили су аутобус, извели Дејана Стоильковића и возачу дали знак да вози даље. Са Дејаном је путовао и његов стриц, али њега као и остале путнике нису дирали. Од тада се Дејану губи сваки траг.

М.М.К.

У селу Недаковац страдао

Душан Бракус

СПАСАВАО ИМОВИНУ И НЕСТАО

Пензионер Душан Бракус (71) из села Доњи Сврачак код Вучитрна пошао је 19. јуна 1999. године да обиђе своје имање у селу Недаковац. Кренуо је са својим зетом и видео да му је запаљена штала. Гасили су пожар да би спречили да се ватра прошири на кућу. Битку са ватреном стихијом зет и комшија добили су око 13 и 30, али су тек тада приметили да Душана нема међу њима. Све им је било јасно и одмах су кренули да пријаве КФОР-у његов нестанак. При повратку на имање дочекало их је око 50 Албанаца који су запретили војницима КФОР-а да ће позвати њихову (албанску) полицију ухапсити их и ликвидирати. КФОР се повукао, отпратио Србе до излаза из села и напустио Недаковац.

Након три дана зет Душана Бракуса поново одлази у село не би ли нешто више сазнао о његовој судбини. Никаквог помака у тражењу није било па је након тога породица Бракус избегла са Косова и Метохије. М.М.К.

У рацији припадника ОВК

МЕШТАНИ ШТУПЕЉА СТРАДАЛИ 1999. ГОДИНЕ

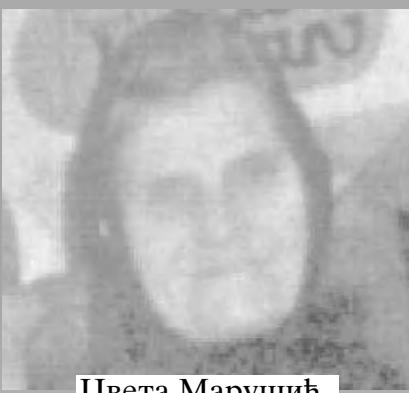
Живко (67) и Цвета (64) Марушић и његова снаха Милица (66), затим Вучко Шупић (67) и његова супруга Достана (64), Војислав (63), Јелена (62), Милијана (60) и Љубомир (66) Лалић из села Штупељ код Клине нестали су 17. јуна 1999. године.

У касним вечерњим сатима комшија Ђазим позива Живка Марушића да дође до капије. С обзиром да је Ђазим био припадник ОВК, укућани му нису дозволили да изађе. Група припадника ОВК разваљује капију убија пса и упада у кућу. У међувремену Марушићи беже кроз споредни улаз и сусрећу се са осталим Србима који су такође бежали кроз њиве и ливаде.

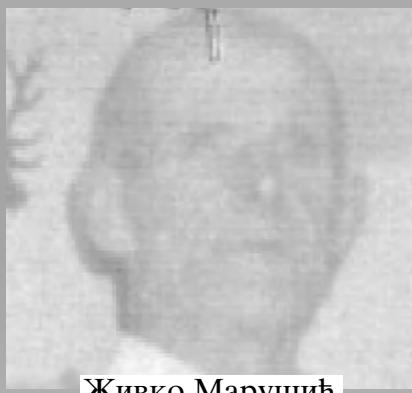
Спас су неки од њих нашли у цркви у селу Будисавци и тада су приметили да нема Живка, Милице, Цвете, Вучка, Достане, Војислава, Јелене, Милијане и Љубомира.

Судбина настрадалих сељана из Штупеља још увек је непозната.

М.М.К.

Цвета Марушић

Живко Марушић

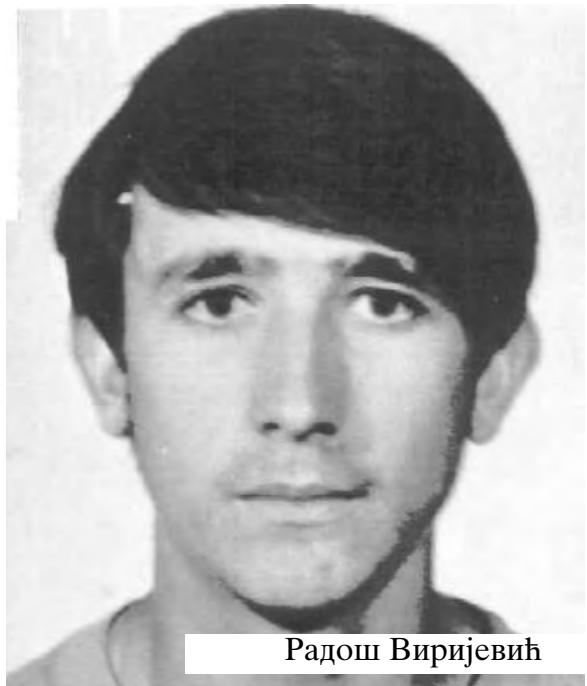

Милица Марушић

Отмичари суђени, отетом Виријевићу се судбина не зна

ВОЈНИЦИ КФОР-а СВЕДОЦИ ОТМИЦЕ

Отмицу Радоша Виријевића (25) из Лепосавића гледали су војници КФОР-а али су били далеко (на крову једне зграде) и нису реаговали. Видели су како су га убацила непозната лица у

Радош Виријевић

бели комби кад је пошао на посао у комбинат “Трепчу”. Било је то 23. октобра 1999. године, а почетком децембра хапси полиција УНМИК-а тројицу Албанаца осумњичених за његову отмицу, јер су Лауренд Крос и Монрад Ахмад, припадници КФОР-а препознали једног од отмичара и потврдили да су они са зграде све видели. Окружно јавно тужилаштво у Косовској Митровици подиже оптужницу 14. децембра 1999. године против Гзима Клинакуа, Мусе Ферикија и Јусуфа Рамаданија из Косовске Митровице. Они су изјавили да су га предали штабу ОВК.

Њих тројица су проглашени криви за отмицу Радоша Виријевића и осуђени на по три године, али се о Радошу Виријевићу и даље не зна ништа.

В.Б.

Страдање Живана и Гојка
Гвозденовића

ОТАЦ И СИН НЕСТАЛИ ИЗ СЕЛА

Живан Гвозденовић (76) је одлучио да са својим сином Гојком (53) остане у своме селу Видање у општини Клина. Он је упркос убеђивању фамилије и бројних мештана који су напуштали село одлучио да сачува кућу и имање тако што ће остати у свом дому, а рачунао је и на то да нема разлога да одлази јер никада није ни са ким био у завади, а комшије Албанци су га знали као поштеног и часног човека. Да не би оставио самог оца, пензионера, син Гојко грађевински радник је одлучио да остане са њим.

Да није баш тако безбедно за њих било да остану у Видању показало се 17. јуна 1999. године када су нетрагом нестали. Тога дана нестало је и њихов комшија Бошко Минић (53), а општина Клина се убраја у подручја где је у првом налету, али и касније нестало много људи.

Д.Т.

Тела Авда и Заима Никочевића нађена у шуми код Кошара

ФАТАЛАН ПОВРАТАК КУЋИ

Киднаповање Авда Никочевића (65) и његовог брата Заима из села Раставице у општини Дечане и Крушева код Плава десило се четвртог јула 1999. године. Неверица и страх увукла се у њихове породице, а безуспешно трагање њихових рођака, пријатеља и полиције продубило је зебњу да им се нешто лоше може десити.

А све се десило приликом Авдовог боравка са породицом код брата Заима у селу Крушево код Плава у Црној Гори и заједничким договором да њих двојица оду у село Раставицу како би поспремили кућу за повратак. Стигли су у Авдову кућу, преноћили у њој и од тада их нико више живе није видео. По свему судећи неко их је насиљно одвео ван села. Да је та претпоставка родбине и пријатеља била тачна потврђено је 18. августа исте године када су њихова тела нађена у шуми надомак села Кошаре близу албанске границе.

М.М.К.

У кругу фабрике уља у Урошевцу киднапован Динко Парлић

КОБНО ТРЕЋЕ ОДВОЂЕЊЕ

Динко Парлић (49) из села Доњег Неродимља код Урошевца иначе радник запослен у фабрици уља. Три пута су припадници ОВК одводили Парлића на саслушавање и пуштали га да би 25. јуна дошли поново у његову кућу у селу, одвели га у штаб ОВК у селу Балић. Питали су га да ли има оружје, где је био за време рата, да ли је убијао Албанце и палио њихове куће. Он је рекао да има оружје само у фабрици јер је радио као чувар, одвели су га тамо и никада више његова породица није видела Динка.

С.М.

Отмица Илије-Иље Јовановића из Ђаковице

НИЈЕ ОЗБИЉНО СХВАТИО ПРЕТЊЕ

Илија-Иља Јовановић, седамдесетједногодишњи пензионер из Ђаковице 7. јула 1999. године одведен је из свог стана у улици Маршала Тита.

Пала је ноћ када су га припадници ОВК одвели у хотел "Паштрик". Неколико дана пре отмице упућивање су му претње да ће га, уколико не напусти Ђаковицу убити и да ни његову породицу неће поштедети.

Није хтео да поклекне претњама, рачунао је да нема разлога да бежи, и то је по њега било фатално.

С обзиром да породица није успела да за неко извесно време сазна шта је са њим, а претње нису јењавале, напустила је Ђаковицу.

Сваки излазак из кућа у Гњилану био је за Србе веома ризичан

ЉУДИ ОТИМАНИ НА ПИЈАЦИ

Тих првих дана од доласка КФОР-а на Космет, екстремисти су осокољени њиховим присуством киднаповали и убили највише људи. Тај први талас био је најтежи јер се Срби и неалбанци нису надали таквом терору, а и медијаска блокада учинила је да не знају шта се дешавало. Много је људи нестало и отето са посла, продавница, болница, пијаци.

У Гњилану је примера ради пијаца било место одакле су људи најлакше нестајали. У великим гужвама вешто су хапшени и отимани а да на то нико није обратио пажњу. Синиша Симовић (35) из села Шилова у општини Гњилане кренуо је својим “реноом 4” око десет сати 10. јула 1999. године на пијацу у Гњилану да набави намирнице, али и да се распита о свом отетом пријатељу Драгану Јаћимовићу код неког Албанца кога је добро познавао.

Сахрањен је 2004. године. Други случај десио се 21. јула 1999. године када је са пијаце нестао Златко Стевић (34) из села Понеш у истој општини. Возио је “заставу 750” и од тог дана се о њему ништа није детаљније сазнало. Нестао је и Борисав Павић (67) који је пошао на пијацу да купи пшеницу за кокошке и голубове. Становао је у улици Стојадина Трајића 145. Никада се више није вратио својој кући.

Нестало је пуно људи који су пошли на пијацу да набаве храну, које тада није било по продавницама јер су опљачкане, и да се никада више нису вратили кући, нити су виђени од стране својих пријатеља или познаника.

Драган Јаћимовић један од отетих

М.М.К.

Након добијених батина Видосава Соба нестала из куће

СТАРИЦА ОДВЕДЕНА У НЕПОЗНАТОМ ПРАВЦУ

Видосава Соба је имала 69 година када је несталла из своје куће у улици Милоша Обилића у Ђаковици. Њена комшиница била је последња особа која је видела 15. јуна 1999. године. Када је пролазила поред њене куће видела је како неколико припадника ОВК батинају Видосаву. Након што су је истукли отишли су и оставили је испред куће.

Након пет дана, пут је ту комшиницу поново нанео поред Виосавине куће. Приметила је да су јој врата разваљена. Ушла је унутра и видела испретуране ствари по кући, а Видосаве није било унутра.

М.М.К.

БОЖЕ

Боже немој да остане
пусто чекање моје
Боже немој да угасиш
те моје лепе снове!

Подај ми снаге и воље
да чекање ово издружим
подај ми жеље да живим
и да постојим и да га видим!

Можда негде у свету
он снева исте снове
ноћу ме зове и моли
за спокој душе своје!

Боже подај нам вере
да је увек са нама
да све што се деси и прође
иза нас остане тама!

Нек нам се Иван врати
у смирај једног дана
нека нам дође и каже
ово је било моје сазревање мама!

Са дежурства нестао Александар Тодоровски

Александар Тодоровски

ЗАВЕРА БУТАЊА

Студент стоматологије Александар Тодоровски (29) који је радио као зубни техничар у приштинској Хитној помоћи нестао је у ноћи између 24. и 25. јуна. Био је на дежурству и по завршетку смене службени возач Сулејман Ђати га је повезао кући, али тамо никада није стигао.

Његов отац се обратио свом колеги др Сулејману Баци за информацију о свом сину, али је овај рекао да ништа не зна о Александру уз опаску да није имао шта да тражи са београдском личном картом на Косову. Откуд је он знао да је Тодоровски имао личну карту са београдском адресом није хтео да каже. Ни возач Ђати није желео да коментарише нестанак Александра Тодоровског. Потрага за њим још увек траје.

М.М.К.

ИСТИНА

Истину, људи истину
макар црну, мрачну и голу
истину мајке траже
јер их њихови отети синови зову.

Не ломите младе гране
не косите младу траву
не газите њиву тек узорану
нек ово буду клетве мајке.

Да ли је крвник зарио нож
у младе детиње груди
да ли је олош данас згазио и убио
мајчинске последње наде да сина губи?

Истина знам да боли
чекање раздире груди

истина још је црња
јер је од мајке крију зли људи.
Наде су тако мале
али чекање још постоји
док вас буду чекале мајке
и ви се не предајте синови моји.

И када кажу да те нема
да не постојиш, да жив нам ниси
немој да мислиш да заборав постоји
kad у питању ти си.

Мајке будите храбре
чекајте синове своје
ми смо мајке дечака
који можда данас већ и не постоје.

Драгана Мајсторовић

СВАКОГ ДАНА ИХ ЈЕ СВЕ МАЊЕ

Отмица доктора Андрије Томановића

ЈЕЛИ УМЕШАН КОЛЄГА?

пошао кући. То је телефоном најавио породици наглашавајући да не брину јер ће га пријатељ колима повести кући.

Након изласка са Клинике, отет је око 13 сати на очиглед више медицинских сестара и војника КФОР-а. Два мушкарца су га ухватила за руке и водили ка капији болнице. Жена, која га је последња видела, запазила је да он хода успорено, вуче ноге, а да га два њој непозната мушкарца држе са стране. Упитала га је да ли му је добро, мислећи да му је позлило, на шта јој је он одговорио: "Зашто мислиш да ми је добро?" Наређено му је да сагне главу, а са прозора је после видела да су га угурани у аутомобил рено беж боје. Једног од отмичара су препознали као хирурга Ибиша који је радио у овој болници све док Албанци нису напустили посао у државним службама Србије.

Ни након десет година свакодневне потраге за доктором Томановићем, ни после обраћања свим надлежним институцијама у држави и инострanstву породица није успела да сазна истину о његовој судбини.

Проф. др Андрија Томановић

Када је дошао до сесијног стапа Боривоја Петровића из Дечана насиљно одвели припадници ОВК

КОБНА ПОСЕТА

Јуни 1999. године, тек неколико дана од доласка међународних снага на Косово и Метохију. На улицама хаос, албански екстремисти плљачкају, пале, руше српске куће, убијају и отимају људе. Знали су да су заштићени, бројчано моћнији и радили су шта су хтели.

Пензионисани угоститељ из Дечана Боривоје Павловић, који је тог 15. јуна када је отет имао 65 година склонио се у манастир Дечане, као и многи Срби и неалбанци који су потражили спас у том божјем здању. Но, мислећи да њега на улици нико неће дирати Боривоје Павловић креће из манастира у град да обиђе сестру. Када је стигао испред њених врата, и ушао, у стан за њим група припадника ОВК насиљно упада, изводи га и одводи у непознатом правцу. Од тада нико ништа о њему није знао. Узалуд су била пријављивања КФОР-у међународним хуманитарним организацијама, тражење помоћу пријатеља. Никаквог резултата није било.

С.М.

Марјан Мелонаши остао је до септембра 2000. године у Приштини

КИДНАПОВАН НОВИНАР

Једини разлог зашто је Марјан Мелонаши остао на Косову и Метохији до септембра 2000. године, када је нестао, био је да помогне малобројном преосталом српском и неалбанском становништву у Приштини. Био је новинар. Радио је и као преводилац и хуманитарни радник у јапанској хуманитарној организацији. Говорио је више језика, међу којима и албански што му је омогућило да његова помоћ угроженим Србима и неалбанцима буде још потребнија.

Када је преживео први налет етничког чишћења, када се на десетине хиљада људи иселило из главног града покрајине, рачунао је да ће се ситуација полако смиривати и да ће опасност од срадања бити мања за неалбанско становништво.

Нажалост, његове су се процене показале као нетачне јер су управо њега киднаповали деветог септембра 2000. године.

Изашао је из редакције у згради Радио Приштине, сео у градски такси-комби и то је био последњи тренутак када је виђен у граду. Остало је неразјашњено да ли га је неки познат позвао из таксија да уђе, или је послом кренуо некуда, па после толико протеклог времена није утврђено ко га је и зашто киднаповао.

М.М.К.

Марјан Мелонаши

О Круниславу Јошановићу се још увек нишића не зна

ГДЕ ТРАЖИТИ ИСТИНУ

Десета је година како је нетрагом нестао Крунислав Јошановић. Његова супруга Милуша је рекла да је киднапован 11. јуна 1999. године у Орлану код Подујева. До тог дана Крунислав његова супруга Милуша и једна њена рођака били су једини Срби у селу. С обзиром да нису нигде ишли, да није било ни телевизије ни радија на српском, јер су блокиране све станице из Србије, они нису знали шта се дешава.

И 11. јуна 1999. године Крунислав одлази да обиђе кућу

свога стрица која је од њихове била удаљена неких 200-300 метара. Никада се кући није вратио, а Милуша је сматрала да су га отели припадници ОВК који су били стационирани у оближњем шумарку. То јој је рекао комшија Албанац.

Шта су могле њих две него да по савету тог комшије напусте кућу и оду у Медраговац. Отишле су колима иако је њена рођака једва понешто знала о управљању возилом. Но мука их је натерала и некако су се спасиле. Где да тражи Крунислава није знала, чекала је да сазна истину, живећи у избеглиштву у једној неусловној собици са сазнањем да јој је сва имовина узурпирана, опљачкана и спаљена. Све би она то прећела а да за узврат сазна где јој је Крунислав.

В.Б.

Након “информативног” разговора страдали Исмет Хакањанин и Џевад Срдановић

УМЕСТО СЛОБОДЕ, СТРЕЉАЊЕ

Отмицом на аутобуској станици 20. новембра 1999. године у Пећи почела су страдања Исмета Хакањанина (33) и Џевада Срдановића (42) из Плава у Црној Гори. Било је пуно сведока, али неки нису смели а неки нису хтели да сведоче. Њих неколицина је рекла да су видели припаднике полиције ОВК како их одводе у зграду РАЈ - банке у Пећи где се тада налазило седиште полиције ОВК.

На путу према Дечанима пет дана касније нађено је Исметово тело са прострелним ранама, а десетак дана касније и Џеватово који је страдао на исти начин.

Рођак Исметов Етема Чекуа председника општине Пећ и командант ОВК, Азем Пурушић молио је Чекуа истог дана кад су нестали да им помогне и пусте. Уместо тога, двадесетак минута након тог разговора Бесник Зека и Џеват Фретиху, стрељали су Исмета и Џевата.

В.В.

Сестра од тетке Будислава тражи брата Светомира Димића

ОТЕТ НА ПРЕВАРУ

Будислава Милосављевић била је последња особа која се телефоном чула са отетим Светомиром Димићем радником “Електропривреде-електротехнике” који је у Видовданској улици број 29/2 у Приштини живео сам, јер није имао никога од уже породице. Тај податак су вероватно киднапери знали, јер стан након његове смрти нема ко да наследи и не морају да га плате.

Било је то време лета 1999. године када мушкираца Срба и неалбанаца није било у граду, а и они који нису избегли, нису излазили из кућа.

Димић је све време од долaska КФОР-а провео у стану у ту је прославио свој 51. рођендан, да би га након 19 дана киднаповали.

Сестра од тетке тврди да је сазнала да су га на превару извела из стана двојица комшија Шабан и Неим. Када је по њеној пријави дошао КФОР, Шабанов син је дао изјаву да су Светомира Димића одвела петорица или шесторица људи у црним униформама и ознакама ОВК. Сутрадан се један Албанац са породицом уселио у његов стан.

Његова сестра Будислава и даље за њим трага и не мири се са чињеницом да киднапери могу проћи некажњено.

С.М.

Светомир Димић

Страдање Милана Радића, прогнаника из Крајине

ИЗ ПАКЛА У ПАКАО

Ратни вихор у Крајини, покренуо је избегличке колоне ка Србији и Црној Гори. Немајући куд многе српске породице, па и породица Милана Радића из Врховине, обреле су се на политички трусном подручју Косова и Метохије, али им је у том тренутку изгледало као рај, према паклу из којег су једва извукли живе главе.

Свој комфор и велику имовину оставили су у завичају да би се сместили у неусловној соби хотела "Косвски божур" у Приштини, некада елитном здању у центру града.

Руниран током боравка више десетина породица, без основних услова за живот постао је боравиште породице Радић.

Но, врло брзо ратни вихор захвата и главни град Покрајине и Милан своје родитеље, супругу и сина пребације у Петровац на Млави, да би се убрзо врачио у Приштину, у своју избегличку собу.

Дејана Васовића из Крагујевца отели у Косовској Митровици

ШЕФЋЕТ ЗНА ИСТИНУ

С обзиром да је остао без посла Дејана Васовића је велика мука и немаштина натерала да прихвати посао возача и да камионима превози грађу на Косово и Метохију. Знао је да је ситуација што се безбедности тиче јако тешка да је ризик велики, али породици је требало обезбедити егзистенцију и он је посао прихватио.

До нестанка 11. августа 1999. године на Косово је возио грађу и преп бар десетак пута. У Шиполе код Косовске Митровице грађу је возио за извесног Шефћета и његово предузеће "Џофи". Излазећи из стоваришта нестаје. Потрага за њим не престаје ни данас, а његова супруга Љиљана је изјавила да је разговарала са газдом, да је он одмах отишао на стовариште и да је запазио да је истоварен само део робе.

Породица Васовић је сама истраживала Дејанов нестанак и

дошла до закључка да је то можда нека освета, а да је Дејан колатерална штета.

Наиме, у време бомбардовања власнику фирме "Џофи" заплењен је један камион који је након брисања броја на мотору и друге "козметике" ради прикривања виђен у Рожајама, па затим вожен у Босни и да је одатле довозио

Дејан Васовић

грађу у јужни део Косовске Митровице. Предат је неком човеку из Смедерева. Могуће је да су они "наплатили" штету, али погрешном човеку. Дејан Васовић је страдао ни крив ни дужан, а породица сматра да људи из фирме "Џофи" много више знају него што су њима рекли. В.Бецић

По доласку међународних снага на Космет, након бомбардовања избеглице из хотела "Божур" нестају преко ноћи. У једном дану одведено је њих десетак. С обзиром да није имала никаквих вести о своме брату, Миланова сестра је телефоном назвала једну станарку хотела која јој је сопштила да је видела како га група људи одводи, а по начину на који су поступали са њим предпостављала је да су га или отели или ухапсили. Након отмице нико више није видео Милана Радића.

Његови родитељи, супруга, сва родбина учинили су све да га пронађу. Њихова борба за истину стигла је 2004. године. Пронађен је у Радоњичком језеру, а истрагом је утврђено да је задављен. Очајни родитељи су се вратили у Хрватску, а супруга са сином се одселила у Америку. Данас живи у Чикагу са сином који сада има 12 година.

М.М.К.

Рајко Миленковић изашао да купи цигарете и нестао

НЕСТАО НА УЛИЦИ

Да је сваки дан био ризичан по становништво српске и неалбанске националности након доласка међународних снага доказано неброђано много пута, иако је и тада северни део Косовке Митровице био већински насељен Србима. У том делу града 1999. године људи су преко ноћи, у по бела дана, са посла и из кућа једноставно нестајали, а да се о њиховој судбини ништа није знатно.

Рајко Миленковић, који је тада имао 45 година, становао је у Дрварској улици број 15 у чијој су близини били стационирани војници КФОР-а, који су имали задатак да брину о безбедности локалног становништва.

Био је 14. новембар, и око осам сати увече Рајко коме су нестале цигарете пошао је до оближњег коска да их купи. На, његову несрћу срео је једног пријатеља па су свратили у кафани "Рубин" надомак његовог стана. Нису се задржали дуго у кафани јер је Рајко морао до таште да оде по супругу и децу.

Пошао је преко улице у правцу њеног стана и од тада га нико није видео. Једноставно је нестао а да о томе нема ни једног сведока. Конобар кафани "Рубин" био је последњи који га је видео и то онда када је прелазио улицу.

Решена судбина војника
Дејана Костића

ПРОНАЂЕН НАКОН ЛЕТ ГОДИНА

Дејан Костић био је војник и један од четворице који су приликом борби остали на терену који се граничио са суседном Албанијом, не могавши због рањавања да се извуку из борбе. Имао је двадесет година и живео је у Бечу. Дошао је у тадашњу Југославију да одслужи војни рок и одужи дуг земљи.

У борбама које су се водиле на Кошаркама на коти Маја Главатик уз границу са Албанијом 16. априла 1999. године Дејан Костић је нестао са војницима Златком Ацићем (20) из Смедерева, Сашом Иванковићем (22) из села Трупале код Ниша и са још једним војником. Дуго се о њему ништа није знало, да би 2005. године у месецу априлу био пронађен и сахрањен у родноме Клеку код Шапца. С.М.

У Косову Пољу крајем јуна 1999. године нестало једанаестогодишња Данијела

МАЈКА ТРАЖИ КЋЕРКУ

Јуна 1999. године у Косову Пољу нестало је Данијела Станојевић, која је тада имала једанаест година. Пошто је њена мајка Душанка радница "Јумка" имала радну обавезу да долази на посао, децу је закључавала у кућу кад би одлазила у фабрику.

Кад се једног дана вратила Данијеле није било, а њен брат близанац Дејан, нити остала браћа Далибор и Ненад нису знали шта је с њом. У то је њихов комшија Албанац дошао и запретио јој да ће јој и остало деца нестати, ако остану ту. За десетак минута је потрпала нешто ствари у кесе, покупила синове и кренула у избеглиштво. Сиромашна је и у Косову Пољу била, а у Читлуку код Крушевца, њена се беда повећала.

Све до прошле године она није знала да треба да пријави нестанак, већ је преко пријатеља и рођака сама тражила своју Данијелу о којој се на жалост ни до данашњег дана ништа не зна. В.Вукановић

Шабана и Самија Високу одвели из куће

СТРАДАЛИ ОТАЦ И СИН

Шабан Висока (50) живео је са својом породицом у Јабланичкој улици у Приштини. С обзиром да су поред Срба и Црногораца и многи Роми били на мети екстремиста, нису излазили на улицу, чекајући да се слегне еуфорија око доласка КФОР-а на Косово и велики прилив сеоског албанског становништва у град ради узурирања кућа и станови.

Био је 19. јуни 1999. године и око 23 сата, кад је увек пао мрак у његову кућу упадају њему непозната лица. Чим су ушли, почели су да туку Шабана и његовог сина Самија (18) да би их онако изубијане повели са собом и од тада им се губи сваки траг. Узалуд је породица тражила њих двојицу, распитивала се код неких пријатеља, резултата није било. Нема их још увек иако је прошла читава деценија.

**Након смрти мајке страдао Алберт Бека
ДОЧЕКУЈУЋИ ПРИЈАТЕЉЕ НЕСТАО**

Само што је у свој родни град Косовску Митровицу стигао са одслуђења војног рока, Алберт Бека је доживео трагичну судбину.

Умрла му је мајка па је он по обичају стајао испред кућних врата где је била постављена столица и преко ње пребачен пешкир. Људи су долазили на саучешће, и он их је као њен син дочекивао и уводио у кућу.

Људи су седели у собама, а Алберт је остао сам чекајући нову групу гостију.

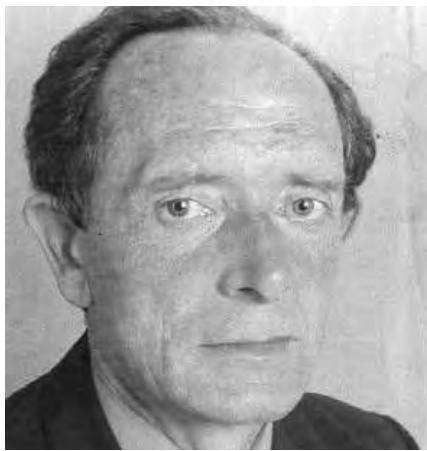
Његов отац је недуго затим изашао да га нешто пита и видео да га нема. Није се узрзујао јер је мислио да је отишао негде на кратко и да ће се брзо вратити. Поново је изашао да Алберту нешто каже, али њега још увек није било на месту где је требало да буде. Већ тада је почела да га хвата паника и кад ни до мрака није дошао, и кад је распитујући се за њега код другова и пријатеља уверио да нико не зна где је, све му је било јасно. Одмах је пријавио Албертов нестанак, ишао у Црвени крст, разноразне канцеларије КФОР, али резултата није било. Тако то траје већ пуних десет година, а Албертова супруга, отац и брат се још увек надају да ће он доћи. В.Б.

Пре десет година у Пећи

СРБИ НЕСТАЛИ ИСПРЕД ПАТРИЈАРШИЈЕ

За Србе Ђаковица никада није била безбедна, али са доласком КФОР-а било је неиздржљиво. Велики број припадника ОВК који се крио по шумама сада је сишао у град и малтрети-

Вељко Фолић

рао Србе и неалбанце. Кумови Вељко Фолић и Милош Јеврић спас од такве ситуације потражили су у Пећкој патријаршији. Вељко Фолић је планирао да ту борави док не дођу његова супруга Плана и сестра Слободанка и да сви заједно пређу

Милош Јеврић

у Црну Гору.

На дан 19. јуна два кума су изашла испред Патријаршије да их сачекају. Око десет сати их више није ту било, али ни кола са којима су требали да путују. Према речима монаха из патријаршије, њихова кола су виђена на улици, али су их возили припадници ОВК. Ни до данас судбина Вељка Фолића није позната иако је прошла читава деценија.

Страдање српских породица

ГДЕ СУ ШУТАКОВИЋИ, ВАСИЋИ, СЕКУЛИЋИ

За отетом породицом Секулић Горацом, Милошем и њихово четворо деце, може да тугује само родбина за Весићима преостало троје деце, а за Шутаковићима ћерке из првог брака Недељковог.

Читава породица Шутаковић из Ђаковице Даринка, Недељко и њихова три сина насиљно су одведени из стана и ни до данашњег дана се о њима не зна ништа. Исту су судбину доживели и Секулићи, Горац, Милош и њихово четворо деце из Пришине. Читава породица, њих шест од којих четворо малишана. Нестали су и Васићи, њихови суграђани. Жарко, иначе војно лице, његова супруга Светлана и кћи Јелена нестали су из насеља Акташ.

За собом су оставили још троје деце који су срећом била ван Приштине јер их је узела тетка из Подгорице.

Све су се те отмице чиниле првенствено због имовинске користи, упоредо да се Косово очисти

етнички и да у њему остану само Албанци. И кад се сада са ове временске дистанце анализирају догађаји из 1999. године и 2000. године, када је највише отмица било, када су многи узурпатори станова морали бити плаћени власницима, поставља се питање зашто се до њих морало доћи на тако монструозан начин.

Шта је са имовином ове три породице, није нам познато, али неизбежно се поставља питање како неко може да живи у стану где је почињен злочин? Како неко може да стави своје дете у кревет отетог или убијеног детета? Имају ли ноћне море, јесу ли затекли фотографије, играчке и ствари те деце, прогоне ли их њихови ликови. Уопште није битно је ко верник или није, боји ли се Бога или Алаха, али је важно знати да ко чини зло, не може се надати добру, треба да зна да постоји на овом свету нека равнотежа, па свако добија по заслуги, ако не он, а оно његово потомство засигурно да.

ЖАРКО ПРВА ЖРТВА

Жарко Спасић је прва жртва киднаповања радника Електропривреде Србије на просторима Косова и Метохије. Са радног места насиљно су га одвели припадници такозване ослободилачке војске Косова 14. маја 1998. године. После четрдесет дана његову судбину су доживела још осморица његових колега. Наиме, тог 28. јуна исте године нетрагом су у Белаћевцу нестале његове колеге са послом Мирко Буха, Мирослав Трифуновић, Србољуб Савић, Душан, Зоран и Пера Аћанчић, Драган Вукмировић и Филип Гојковић.

Дуго је трајала борба њихових породица да сазнају где су одведени и да ли су живи. Последњих година од како су сазнали да је на копу Белаћевац пронађена масовна гробница, њихове породице, које мисле да су тамо покопана њихова тела, боре се да дођу да њихових посмртних остатака и достојно их покопају. То што се већ неколико пута одлаже ексхумација на копу Белаћевац, породице тешко доживљавају, и сваки дан ишчекивања да се то коначно деси пада им веома тешко.

В.Бецић

Жарко Спасић

Момир Костић из Матичана нестао на путу за Приштину

СТРАДАО ЗБОГ СТВАРИ

У селу Матичане у приштинској општини 15. јуна 1999. године већина Срба је напустила своје куће из страха да ће их напasti екстремисти. Отишли су у околна села надомак града код своје родбине, а не мали број се упутио ка Србији носећи са собом доку-

мента и нешто мало личних ствари.

Међу њима се нашао Момчило Костић, тада четрдесетдвогодишњи возач у предузећу "Житопромет" у Косову Пољу. Спас је нашао у селу Добротин у општини Липљан.

Бринуо је шта му је са

кућом и покретном имовином па је након неколико дана кренуо у Матичане да узме нешто од својих ствари, а и оно ситније покућство.

Да ли је стигао до своје куће, и где је нестао, породица није успела да сазна ни до данашњег дана.

В.В.

Док су ишли да купе хлеб, страдали резервисти

Батица Лазић

Небојша Иvezић

НАПАД НА ВОЈСКУ

Као резервисти Војске Југославије те 1999. године Небојша Иvezић (25) из Прокупља и Батица Лазић (26) из села Пејковац код тог града, кренули су 18. маја 1999. године са још деветорицом војника, такође из резервног састава да купе хлеб за војску. На четвртом километру од Приштине пресрели су их до зуба наоружани припадници ОВК и прво снајперским хитцем усмртили возача. У том нападу погинула су четири војника, четворица су некако успела да побегну, а Небојша Иvezић и Батица Лазић се воде као нестали. Највероватније да они нису успели да се извuku из возила и да су их припадници ОВК киднаповали.

Д.Т.

Миодраг Лазић

рела група наоружаних лажних припадника Војске Југославије. Било је пуцњаве па је у том окршају погинуо Томислав Игић.

О Миодрагу Лазићу и Милошу Милићевићу ни до данас се ништа не зна и њихова судбина је још увек неизвесна.

Д.Т.

На путу до свог стана

ОТЕТА ЖЕНА

Још увек несвесна колико је било опасно ходати приштинским улицама првих дана од долaska у тај град, припадника међународне мисије и КФОР-а, када су екстремисти харали, Вера Петровић је ишла сама да својој кући. Живела је у

насељу Улпијана, а ту су се поред пијаце сјатили неки непознати људи мотрећи кога ће претући и отети. Око четири сата поподне ишла је у свој стан који се налазио у близини болнице, још једном месту окупљања непознатих људи.

У свој стан никада није стигла.

Д.Т.

Муке породице Ненада Симоновића

НУДИО КУЋУ ЗА АУТО

Наивно мислећи да их нико неће дирати јер се никада ни са ким нису замерили, Симоновићи из Призрена који су живели у улици Гани Чавдарбаша број 24 остали су у својој кући мада су се готово све њихове комшије ужурбано исељавале. Ненад Симоновић (42) да је само мало рационалније размишљао могао је да наслuti да неће добро проћи. Радио је као туристички радник у граду на Бистрици и познавао много људи свих националности.

У ноћи између 13. и 14. јула 1999. године у његову кућу у којој

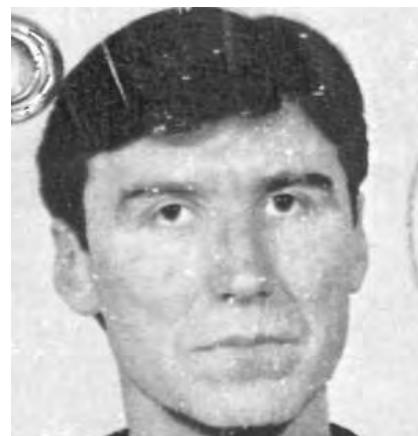
је живео са мајком, супругом и три кћерке, упала су тројица наоружаних Албанаца наводно тражећи оружје, које он није имао. Запретили су му да ће побити целу његову породицу ако њихову "посету" пријави КФОР-у.

Тражили су му кључеве од аутомобила и он им их је дао.

Сутрадан Ненад са супругом одлази до пријатеља Албанца који им је понудио да их повеже са страним новинарима уз чију би помоћ напустили Призрен. Ненад 15. јула позива свог добrog познаника Албанца Самија, власника ресторана "Појате" и ћевабџинице у центру Призрена нудећи му кућу у замену за аутомобил. Сами је узео документа о власништву њихове личне карте и рекао му да иде да провери да ли је све у реду

са папирима.

Договорили су се да се нађу сутрадан у ћевабџиници. Симоновић одлази тамо у договорено време, али Самија тамо није било. Испред ћевабџинице је Ненад Симоновић последњи пут виђен тог 16. јула. Његови земни остаци предати су породици 2006. године.

Тело Станка Шарановића нађено након четири године

ОТЕТ ИЗ СТАНА ПРИЈАТЕЉА

Прича о отећом Станку Шарановићу (46) раднику "Беогепрола" који је страдао 27. јуна 1999. године завршава се након четири године, тачније, проналаском његових посмртних остатака 2003. године.

А тог јуна 1999. године су Станко и његов пријатељ Драган са једним Албанцем планирали да пре-

баце ствари из својих приштинских станова у Доњу Коњушу. Албанац и Станко остају у Драгановом стану, а он одвози део ствари у то село. У међувремену четворица непознатих им Албанаца у цивилу упадају у Драганов стан и наређују Станку да за 15 минута напусти стан. Узалуд је објашњавао да стан није његов и да чека пријатеља.

Њих четворица су почела да претурају ствари по стану, Станка су након тога одвели, а пријатеља Албанца претукли, гурнули низ степенице у подрум зграде и ту га оставили. Када је Драган телефоном позвао пријатеља Албанца да му каже шта се тачно десило, он је одбио јер се бојао за свој живот. У десет сати увече не палећи светло у заједничком ходнику зграде Драган је напустио стан, а испред улаза је видео аутомобил у коме су четворица цивила чекала, вероватно њега. Нису га приметили и он је одатле отишао у КФОР да пријави случај отмице Станка Шарановића.

М.М.К.

У кругу Електране нестало Петар Ракочевић

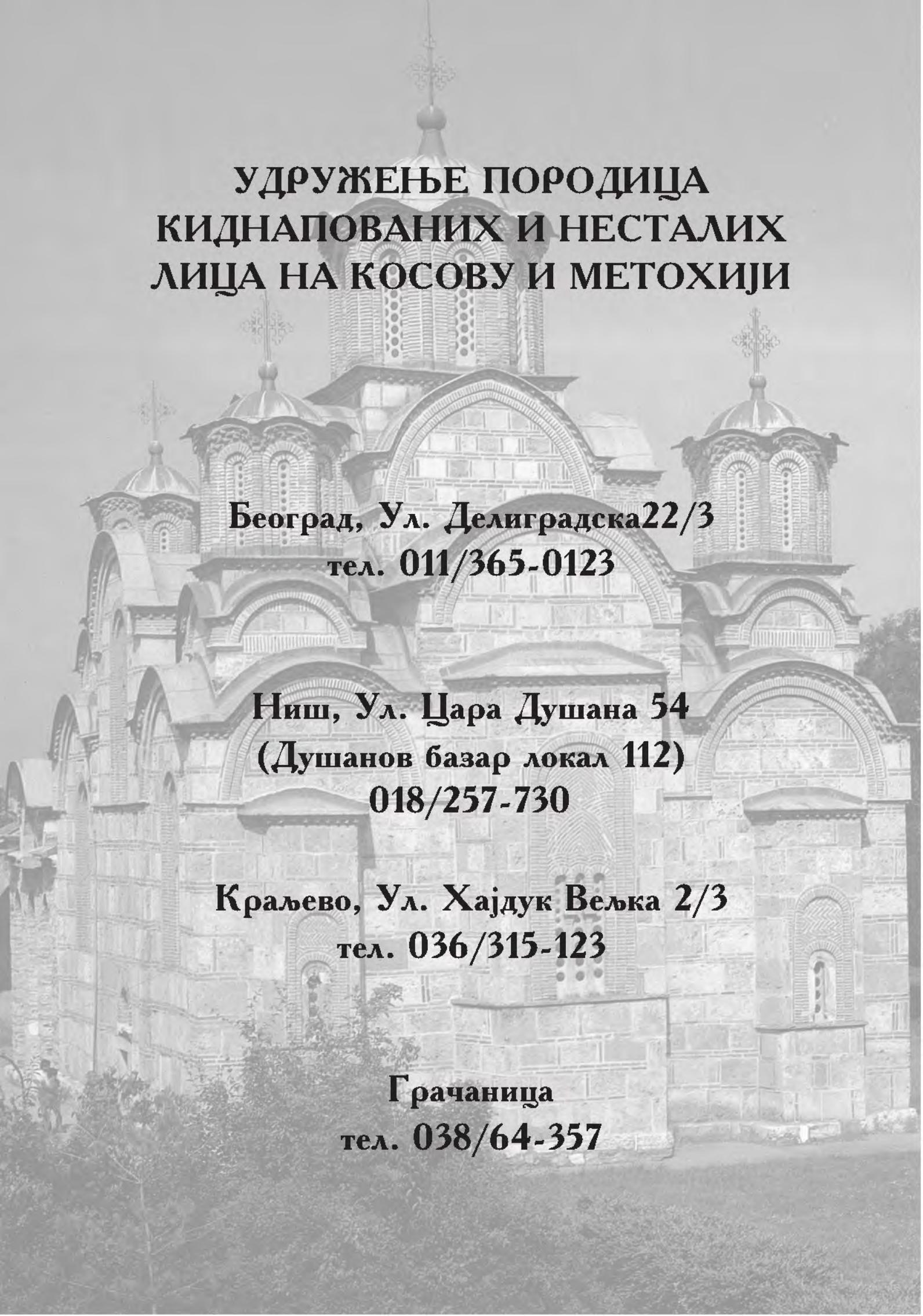
ПОШАО ПО ЛЕГИТИМАЦИЈУ

Шеф електрорадионице термоелектране Косово - А, Петар Ракочевић (30) из Девет Југовића код Приштине је као и увек и тог 12. јула 1999. године редовно долазио на посао. Био је

у обавези да подигне у просторијама КФОР-а, које су се налазиле у кругу електране, идентификацијону картицу. Пошао је ка канцеларији КФОР-а и никада га није више нико од колега и род-

бине није видео. И поред опсежне потраге резултата у његовом проналажењу није било. Пролазиле су године, а потрага за Петром била је истог интензитета као првих дана нестанка.

Потрага је окончана 2007. године када је породици предато његови земни остаци.

УДРУЖЕЊЕ ПОРОДИЦА КИДНАПОВАНИХ И НЕСТАЛИХ ЛИЦА НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

**Београд, Ул. Делиградска 22/3
тел. 011/365-0123**

**Ниш, Ул. Цара Душана 54
(Душанов базар локал 112)
018/257-730**

**Краљево, Ул. Хајдук Вељка 2/3
тел. 036/315-123**

**Грачаница
тел. 038/64-357**

